

**ЛЕКАРСКА
КОМОРА НА
РЕПУБЛИКА
СЕВЕРНА
МАКЕДОНИЈА**

Издавач

ЛЕКАРСКА КОМОРА
НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

За издавачот

проф. д-р Калина ГРИВЧЕВА-СТАРДЕЛОВА

**Комисија за информативно-пропагандна
и издавачка дејност**

претседател
д-р Оливер АЛЕКСОВСКИ

Автор

Јосиф ЦОЧКОВ

Лектор

Ивана КОЦЕВСКА

Ликовно и графичко обликување

Октај ОМЕРАГИЌ

Печати

ДПТУ „Студентски сервис“ ДОО

Тираж

200

ЛЕКАРСКА КОМОРА НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Јосиф ЦОЧКОВ

**КРАТКА ИСТОРИЈА НА
ЛЕКАРСКАТА КОМОРА
НА РЕПУБЛИКА
СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА**
1929 - 1992 - 2022

Скопје, 2022

ПРЕДГОВОР

Постоењето и функционирањето на Лекарската комора на Република Северна Македонија несомнено е поврзано со општественото опкружување во кое се гради и се развива здравствениот систем кој треба да создаде услови за остварување на основното човеково право, правото на здравје и на здравствена заштита. Оттука произлегуваат актуелностите, проблемите, потребите и активностите кон кои се насочува Комората, а кои зависат од природата на здравствениот систем, од начинот на неговото функционирање, поставените цели, тргнувајќи од тоа дека квалитетна здравствена услуга не може да се обезбеди без активно вклучување на лекарите како во лекувањето и третманот на пациентите, така и во креирање на здравствените политики.

Оваа монографија ја издаваме по повод одбележување 30 години од возобновувањето на Лекарската комора, апострофирајќи дека корените на нејзиното формирање датираат од пред повеќе од 90 години, кога била формирана Комора на лекарите кои живееле и работеле на територијата на нашата сегашна држава.

Еден од иницијаторите за возобновување на Комората, проф. д-р Јован Тофовски, на основачкото собрание кое се одржало на 5 јуни 1992 година ќе рече: „Се водеше вистинска битка идејата да се озакони“. Тогашниот претседател на државата, Киро Глигоров, на истиот настан изразил надеж дека Лекарската комора ќе го најде своето место во новото граѓанско општество и дека нејзиното формирање е еден од влоговите за создавањето на новата структура на нашето

Проф. д-р Калина
ГРИВЧЕВА-СТАРДЕЛОВА

општество во кое секој човек и преку својата професија ќе си го најде своето место и ќе се создаде тој сложен мозаик на едно демократско општество.

Триесет години подоцна со гордост и со голема чест можеме да кажеме дека битката вредеше, дека влогот се исплатеше, бидејќи Лекарската комора прерасна во почитувана, самостојна и независна професионална организација која е етаблирана на домашен и меѓународен план со свои јасни цели и јасна програма во рамки на промоција на правата на лекарите и унапредување на здравствениот систем. Патот кон врвот имаше и подеми и падови, но важно е дека се одржа континуитет на исполнување на целите и задачите поради кои Комората беше формирана, димензионирајќи ги и дефинирајќи ги активностите во зависност од предизвиците пред кои сме исправени, водени од тоа дека секоја генерација има своја битка.

Она што ни се случуваше во изминатите две години предизвикано од пандемијата на вирусот ковид - 19 не беше битка, туку нова војна во која лекарите во првите борбени редови посветено се бореа за животот на секој еден пациент. Тоа траеше долго, бараше натчовечки напор, чинеше и животи на наши колеги, но 9.000 доктори, колку што ги има во нашата земја, дадоа сериозен отпор и одговор на пандемијата во околностите во кои се работеше. Пандемијата ја потврди важноста на нашата професија, а нам ни покажа дека само заедно, сплотени, со интегриран пристап можеме да изнајдеме решение за проблемите со кои се соочуваме.

Лекарската комора останува да биде домот на сите лекари, местото каде се спојуваат нивните потреби и интереси и каде преку синергија се гради пристап кој ќе ја унапреди нивната положба во општество и ќе креира подобри услови за работа.

Монографијата, пак, останува да биде сведок на она што се случувало, на интересен начин преку текст, слики, интересни факти и значајни ликови да ги прикаже случувањата од минатото кои даваат насоки за движење во иднината.

Честит јубилеј!

ЈУБИЛЕЈ

Монографијата што е пред вас, подготвена во рамките на одбележувањето на три децении од возобновувањето на Лекарската комора на Република Северна Македонија, има цел во куси црти да ги прикаже историјата и работата на асоцијацијата на докторите на овие простори чии почетоци датираат од 1929 година.

Монографијата опфаќа три дела, историски приказ од основањето и работата на Лекарската комора во 1929 година, нејзиното функционирање и работа до распуштањето во 1946 година и повторното основање во 1992 година, па сè до денес.

На почетокот во рамките на друга држава докторите што работеле на територијата на денешна Република Северна Македонија биле членови на лекарската асоцијација која тогаш функционирала како Лекарска комора на Вардарска бановина. Во рамките на Вардарска бановина, врз основа на територијалната поделба на тогашното Кралство Југославија влегувале територијата на денешна Република Северна Македонија и јужниот дел од денешна Република Србија.

Лекарите од овие простори од поодамна ја чувствувале потребата од еснафско здружување заради заштита на својот професионален углед и сталешки интереси на институционален начин и заради валоризирање на вредностите на професијата и личноста на докторот во општеството.

По завршувањето на Втората светска војна новата власт на тогашната Демократска Федеративна Југославија во 1946 година ја укина Лекарската комора. Со акт на државните институции престана да постои Лекарската комора. Во решението за престанок со работа има запишано забелешка: „до дефинитивното регулирање на прашањето за опстанокот и работата на полуофицијалните сталешки комори“.

Четириесет и шест години подоцна, во 1992 година, на иницијатива на неколку доктори, членови на тогашното раководство на Сојузот на лекари на Македонија, денес Македонско лекарско друштво, е возобновена асоцијацијата на докторите во Македонија како Лекарска комора на Македонија...

ИСТОРИСКИ ПРЕГЛЕД

ЗДРУЖУВАЊЕ ВО КОМОРИ

Приказната за докторската професија, докторите и нивното здружување на просторите на денешната држава, Република Северна Македонија, датира од одамна. Почнува со појавувањето на првите школувани доктори кои својот работен век го почнувале или го поминувале на овие простори грижејќи се за здравјето на населението.

Според досега познатите пишани документи, во Скопје и неговата околина релативно рано доаѓаат првите школувани лекари. Тоа се случувало во првите две децении на XIX век. Појавата на првите лекари е резултат на наводно нежното здравје на господарот на Скопскиот Пашалак, Авзи Паша, и неговите најблиски. Според документи што датираат од тоа време, во 1839 година во Скопје имало тројца лекари. Тоа биле д-р Георгидас Албанез, кој завршил студии по медицина во Виена и Пешта, извесен Матос Албанез, кој завршил медицински студии во Јањина, и еден Македонец, д-р Димитрија, за кој единствено се знае дека добро говорел италијански. Во 1847 година во Скопје доаѓа д-р Леонидас, кој долги години потоа останал да работи како лекар на ова подрачје. Тој бил атински ученик. Со изградбата на железничката пруга Солун- Митровица и по Српско-турските војни 1876-1878 година почнале да доаѓаат сè повеќе лекари од Цариградскиот медицински факултет. Со тоа бројот на лекарите сè повеќе се зголемувал, особено по 1880 година. Паралелно со лекарите на ова подрачје почнале да доаѓаат и првите аптекари.

Посебен напредок е направен по 1889 година кога Скопје станува престолнина на Вилаетот. Во тој период во градот доаѓаат стручњаци од повеќе области и професии како инженери, професори, учители, но и лекари и аптекари. Во тоа време

во овие краеве доаѓаат неколку лекари, меѓу другите и д-р Михајло Шушкаловиќ, д-р Чедо Ѓурќевиќ и други. Отприлика во тоа време во Скопје почнува да работи и аптекарот Ѓорѓе Крстиќ, кој ја отворил и првата аптека.

Во тој период се забележува и една група млади момчиња од овие краишта кои заминуваат на школување во странство. Меѓу нив има извесен број што ќе ги завршат студиите по медицина. За жал, најголемиот број од нив не се вратиле во родните краишта туку работеле во други делови на Европа. Меѓу нив биле и д-р Димитрије Каракаш, д-р Марко Павлов, д-р Јован Карабини, д-р Захарије Струмски, д-р Александар Константинови, д-р Димитрие Куфус, д-р Спиридон Ефимијадес и многу други.

Во XIX век во светот, а особено во Европа, почнува евидентен и забрзан напредок на медицинската наука и здравствената заштита на населението. Како се зголемувал интересот за медицината, така растел и бројот на медицински факултети. Почнал да се зголемува и бројот на дипломирани доктори. Се отворале здравствени установи, амбуланти, диспанзери, болници и други видови здравствени установи каде докторите давале здравствена заштита на населението. Тоа особено важи за последните децении на XIX и почетокот на XX век.

Развојот на здравствената заштита, новите откритија, медицинските процедури, напредокот на фармацијата, а со тоа и креирањето нови лекови, барале сè поголеми резултати од работата на здравствените работници. Се зголемувала одговорноста на докторите кои добиваат комплетна независност во работата како единствено одговорни да донесуваат одлуки за текот на лекувањето на пациентите. Токму во тој период, крајот на XIX век, се јавува и потребата од еснафско здружување.

Ова здружување на лекарскиот сталеж во тоа време имало две основни задачи. Првата била унапредување на лекарската практика и создавање услови за повишока сигурност на докторите при практикувањето медицина, и втората заштита на струката. Ако првата причина била насочена кон унапредување на лекарската практика и заштитата на докторите од надворешните влијанија, втората е насочена кон лекарите, кон одбраната од внатре, од оние што медицинската наука ја користат за неовластено богатење, на маката на пациентите и нивните семејства, занемарувајќи ги основните начела на етичко однесување.

Првата медицинска комора врз основа на законска регулатива е формирана во Прусија на 25 мај 1881 година, иако и претходно постоеле професионални меди-

цински организации, па дури и во средниот век, како асоцијации за заштита на професионалните интереси на докторите.

Познато е дека во 1858 година во Велика Британија е формирана ваква асоцијација. Станува збор за Општиот медицински совет (*General Medical Council*). Истата година во Франција, по теркот на Британците, е основан *Association generale des Medecins de France*, а во 1889 и *Le sou medica*.

Требало да поминат 39 години, во 1891 година во големата Австроунгарска Империја, која важела за земја со многу напредно законодавство, да се донесе закон за лекарски комори. Во литературата може да се сретнат и податоци дека во 1893 е формирана Лекарската комора во Полска, а една година подоцна, во 1894, година и во Чешка.

Поради специфичноста на територијалната поделба на сегашната територија на Хрватска на 26 мај 1893 година со одлука на Министерството за внатрешни работи на Виена е формирана и Лекарската комора за Далмација, со седиште во Задар како главен град на Кралството. Банската Хрватска или таканаречената Кралство Хрватска и Славонија, потоа Меѓумурје, Барања и градот Риека биле под унгарското законодавство или „земјите на круната на Св. Стјепан“. Законодавството на Унгарија не предвидувало коморско здружување.

Во Србија, на преодот од XIX и XX век, во 1901 година почнал проектот за подготвување Нацрт-закон за лекарска комора. Текстот на ваквата иницијатива го направила група од 46 лекари. Според овој Нацрт-закон, кој патем речено никогаш не бил усвоен, „сите лекари кои имаат право на лекарска практика формираат лекарска комора која е легитимен застапник на лекарскиот сталеж во Кралството Србија. Задача на комората била да се дискутира по прашања кои се однесуваат како на лекарската припадност и интересите на лекарскиот ред, така и за интересите на народното здравје.“

Интересно е да се спомене дека претседателот на комората требало да биде избран од министерот за внатрешни работи, а раководството имало и функција на суд на честа.

Струката и докторот во центарот на вниманието на коморското здружување

ПО ПРВАТА СВЕТСКА ВОЈНА

Вистинските почетоци на здружување на лекарите во организации или асоцијации во овој дел од Европа се поврзуваат со завршувањето на Првата светска војна и формирањето на Кралството на Србите, Хрватите и Словенците, ако се земе коморското здружување на територијата на Далмација и Истра, кои биле во австрискиот дел од монархијата каде се основаат лекарски комори врз основа на Законот од 22 декември 1891 година.

На 17 декември 1918 година на вонредната месечна седница на Собранието на лекарите на Хрватска, сега во новата држава, Кралството на Србите, Хрватите и Словенците, се разгледувало уредувањето на лекарската служба во новата држава. Во тој контекст било речено дека во интерес на дисциплината и правилната работа на лекарите во служба на народот е потребно да се основаат лекарски комори. Во тој контекст било предложено веднаш да се пристапи кон изработка на основите за формирање комора.

Но, во текот на 1919 година новата држава се занимавала со други, поважни работи, како што е Нацртот на новиот здравствен закон, организационата поставеност и надлежностите на Министерството за народно здравје и функцијата на Југословенското лекарско друштво. Прашањето на коморите се споменува како маргинално прашање сè до моментот кога Винко Грегориќ, претседател на Словенечкото лекарско друштво, не изработил Нацрт-закон за лекарскиот еснаф во кој посебно поглавје е посветено на коморите.

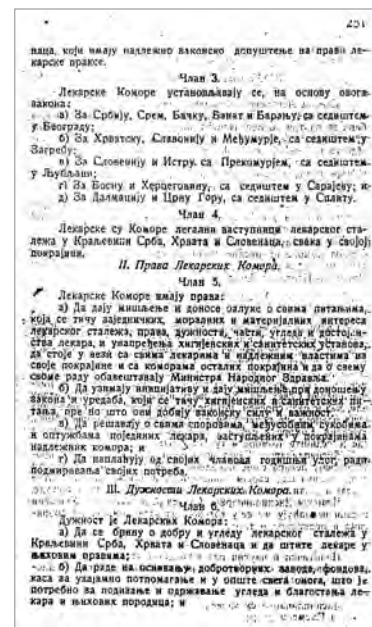
Третото вонредно месечно свикување на Собранието на лекарите на Хрватска на 24 јули 1920 година било посветено исклучиво на лекарските комори. Исто така, една од главните теми на II годишен собир на Југословенското лекарско друштво

во септември била токму темата за коморите. За тој собир словенечките лекари В. Грегориќ и А. Шерко изработиле провизорна Нацрт-уредба за лекарските комори. Според овој Нацрт било предвидено во Кралството на Србите, Хрватите и Словенците да се формираат пет комори. Првата за северна Србија и Војводина со седиште во Белград; за јужна Србија, Македонија и Црна Гора со седиште во Скопје; за Хрватска, Славонија и Меѓумурје со седиште во Загреб; за Словенија, Истра и Прекумурје со седиште во Љубљана и за Босна, Херцеговина и Далмација со седиште во Сараево.

Со оглед на тоа што на српските доктори не им одговарало Србија да се „дели“ на северна и јужна, уште помалку да се споменува името Македонија, во втората половина на 1921 година посебен одбор на Српското лекарско друштво изработил свој Нацрт според кој требало да се основаат коморите за Србија, Срем, Бачка, Банат и Барања со седиште во Белград; за Хрватска, Славонија и Меѓумурје со седиште во Загреб; за Словенија, Истра и Прекумурје со седиште во Љубљана; за Босна и Херцеговина со седиште во Сараево и за Далмација и Црна Гора со седиште во Сплит. На оние што го предложиле новиот текст им било важно целата територија на Србија да биде во една комора и да не се споменува името Македонија.

Коментирајќи ја оваа ситуација во Собранието на лекарите на Хрватска хрватските доктори констатираат дека на српските доктори не било важно ниту, пак, им пречело под Хрватска да се подразбира само централна Хрватска, додека останатите хрватски краеви како Далмација, Истра, Барања и Срем да се „распделуваат“ во другите комори.

На III годишен собир на Југословенското лекарско друштво во 1921 година во Љубљана било договорено врз основа на словенечкиот и српскиот нацрт да се изработи конечен текст. За таа цел бил формиран одбор од тројца членови, претставници на Србија, Хрватска и Словенија. Подготвениот текст не бил прифатен од

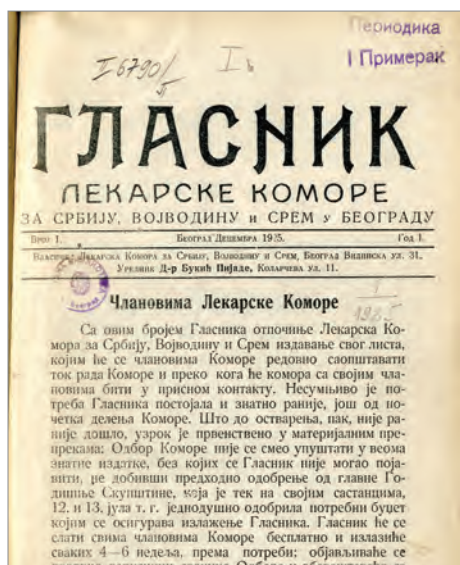
Нацрт-законот изработен од посебниот одбор на Српското лекарско друштво во кој се избегнува споменувањето на Македонија

Главниот санитарски совет, тогаш највисоко советодавно тело за стручни и санитарско-законодавни прашања основано во 1921 година. Министерството за народно здравје формирало нова комисија од четири лекари, сите од Србија. Нивниот Нацрт-текст едногласно бил прифатен на IV годишно собрание на Југословенското лекарско друштво во септември во Сараево. Како резултат на Одлуката во Сараево на 27 март 1923 година со решение на Министерството за народно здравје е донесена, а на 18 мај истата година стапила во сила „Уредбата за лекарските комори“.

Уредбата има 73 члена поделени во VII поглавја: 1. Лекарскиот staleж; 2. Права и должности на лекарите; 3. Лекарски комори и нивниот одбор; 4. Дисциплински суд; 5. За дисциплинската постапка; 6. Жалби против одлуките и пресудите на дисциплинскиот суд и 7. Завршни одредби.

Во Уредбата е потенцирано дека лекарските комори се востановуваат заради заштита и застапување на интересите и зачувување на угледот и дисциплината на лекарскиот staleж. Во Уредбата е пропишано дека секој активен лекар, вклучувајќи ги тука и воените лекари, мора да биде запишан во регистар на лекарската комора. Меѓу другото, со Уредбата е пропишано дека надзорот над коморите го извршува министерот за народно здравје. Доколку комората ги пречекори овластувањата, излезе од делокругот на својата работа или постапува незаконито, министерот може да бара да се исправи грешката, да се поништи одлуката, дури и да се распушти комората. Според оваа уредба се востановуваат четири, а не пет комори. Првата е за Србија, Војводина и Срем со седиште во Белград; за Хрватска, Славонија и Меѓумурје со седиште во Загреб; за Босна и Херцеговина, Црна Гора и Далмација со седиште во Сараево и за Словенија со седиште во Љубљана.

На иницијатива на тогашното Југословенско лекарско друштво, на чие чело бил проф. д-р Милан Јовановиќ- Батут, во септември 1923 година се објавени избори за Лекарската комора за територијата на Србија (во која влегувале Македонија и Косово и Метохија), Војводина и Срем. Првите избори биле поништени и повторени на 27 јануари 1924 година. Врз основа на резултатите од гласањето на 2 февруари е формиран Одбор на Комората, а за претседател на Комората бил избран д-р Јован Даниќ.

Првиот број на „Гласник“ на Лекарската комора за Србија, Војводина и Срем

Детали за работата на Лекарската комора за Србија со териториите на Македонија и Косово, Метохија како Јужна Србија, потоа Војводина и Срем може да се најдат во „Гласник“ на Лекарската комора, чиј прв број е печатен во декември 1925 година.

Во „Гласник“ може да се види и составот на Одборот на Лекарската комора. Претседател бил д-р Јован Даниќ, а секретар д-р Б. Пијаде. Членови на одборот биле: д-р К. Константиновиќ, д-р Жарко Рувидиќ, д-р Душан Гајиќ (Митровица), д-р Т. Мирковиќ, д-р Е. Григоријевиќ, (Сомбор), д-р Адолф Хемпт (Нови Сад), д-р Јаша Фотиќ, д-р Војислав Исаковиќ (Велики Бечкерек), д-р Драгољуб Ѓорѓевиќ, д-р Вучетиќ-Прита, д-р Владислав Поповиќ (Ваљево), д-р Антун Барта (Суботица) и д-р Живоин Миленковиќ (Скопје).

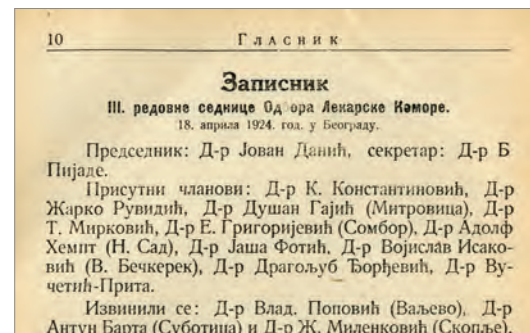
Д-р Живоин Н. Миленковиќ, кој бил член на Одборот од Македонија, бил роден 1874 година во селото Јовце кај Јагодина, Србија. Дипломирал на Медицинскиот факултет во Грац, Австрија во 1900 година. На почетокот од докторскиот стаж бил околински лекар во Ресавската, Деспотовачката и Беличката околина. Активно, како лекар, учествувал во двете Балкански и Првата светска војна.

По завршувањето на Првата светска војна бил именуван за окружен физикус во Скопје. Потоа бил инспектор во тогашното Министерство за здравје. Во работниот стаж му е запишано дека бил областен санитарски референт за Скопската Област и началник на Одделението за социјална политика и народно здравје во Скопје.

По завршувањето на Втората светска војна во 1944 година бил избран за претседател на Светозарево. Животниот пат го завршил во 1948 година.

Соработката на четирите комори во Кралството на Србите, Хрватите и Словенците, формирани според „Уредбата за лекарските комори“, била на многу ниско ниво. Ретки биле дури и меѓусебните контакти. За да се поттикне заедничка работа и дејствување на 25 и 26 септември 1927 година во Рогашка Златина е одржана Конференција на сите лекарски комори. На овој прв собир од ваков вид е покрената иницијатива за ревизија на уредбата на Министерството за народно здравје за лекарските комори.

На Конференцијата во Рогашка Златина е споменат и проблемот на ширење на надрилекарството. На состанокот била покрената и иницијатива за ограничување на работата на лекарите специјалисти само на области од кои имаат специјалност.

Записник од третата седница на Одборот на Лекарската комора на Србија (заедно со Македонија и Косово), Војводина и Срем

Лекарската комора на Србија, Војводина и Срем, во која членувале и лекарите од територијата на денешна Македонија, одржала пет годишни собранија на кои биле покренувани голем број прашања од интерес на докторите и нивната работа.

1929 – 1945

КОМОРА НА ВАРДАРСКА БАНОВИНА ВО КРАЛСТВОТО ЈУГОСЛАВИЈА

По државниот удар на кралот Александар на 6 јануари 1929 година и воведувањето на таканаречената Шестојануарска диктатура е променето името на државата од Кралство на Србите, Хрватите и Словенците во Кралство Југославија.

На 3 октомври 1929 година е усвоен Закон за името и поделбата на Кралството на управни подрачја. Со Законот Кралството на Србите, Хрватите и Словенците е преименувано во Кралство Југославија. Исто така, со овој Закон се формирале девет бановини и како десетта главниот град на државата – Белград. Деветта бановина во тој список е Вардарската бановина, со територијата на денешна Република Северна Македонија и дел од сегашна Јужна Србија и Косово со административен центар Скопје.

На 13 ноември 1929 година Министерството за социјална политика и народно здравје донело одлука за новата територијална поделба на лекарските комори која ќе одговара на териториите на формираните бановини. На тој начин од 1 јануари 1930 година се формираат десет комори:

1. Лекарска комора за Белград, Земун и Панчево;
2. Лекарска комора за Дравска бановина со седиште во Љубљана;
3. Лекарска комора за Савска бановина со седиште во Загреб;
4. Лекарска комора за Приморска бановина со седиште во Сплит;
5. Лекарска комора за Зетска бановина со седиште во Цетиње;
6. Лекарска комора за Врбаска бановина со седиште во Бања Лука;
7. Лекарска комора за Дринска бановина со седиште во Сараево;
8. Лекарска комора за Дунавска бановина со седиште во Нови Сад;
9. Лекарска комора за Моравска бановина со седиште во Ниш и

Територијата на Вардарска бановина во Кралството Југославија

10. Лекарска комора за Вардарска бановина (денешна Република Северна Македонија) со седиште во Скопје.

Врз основа на одлуката на Министерството за социјална политика и народно здравје за новата територијална поделба на лекарските комори која ќе одговара на формираните бановини, еден месец подоцна, на 15 декември 1929 година, во Скопје е формирана Лекарската комора на Вардарската бановина.

За настанот што се случил на 15 декември 1929 година, кога е формирана Лекарската комора на Вардарска бановина, сведочат новинските извештаи во тогашниот белградски дневен весник „Време“ од 15 декември 1929 година и „Скопски гласник“, како службен весник на општината на градот Скопје во бројот од 21 декември. Во Архивот на Република Македонија нема други документи за овој настан.

Во текстовите што тие ги објавуваат во дневниот и периодичниот печат известуваат дека во Скопје е одржано Собрание на докторите од тогашната Вардарска бановина на кое тие ја основале Лекарската комора на Вардарска бановина. На седницата на Собранието биле избрани органите и телата што ќе раководат со еснафската асоцијација.

Според извештајот во дневниот весник „Време“, собирот бил многу добро посетен. Собранието го отворил првиот човек на санитетското одделение на Бановината, д-р Живоин Жика Миленковиќ, кој десет години бил на разни државни санитетски функции и бил еден од добрите познавачи на приликите на санитетското уредување и дејствување.

Во пристапниот говор во таа прилика, како што пишува во неделникот „Скопски гласник“, д-р Миленковиќ вели дека од Лекарската комора очекува и верува дека ќе биде сестрано по-

Новински извештај за одлуката на министерот за народно здравје за основањето на новите лекарски комори

могната и дека ќе се најде погоден начин за хармонизирана и корисна работа за доброто на народното здравје и лекарскиот сталеж, зашто тие се во тесна врска.

На Собранието била утврдена кандидатската листа за која требало да се изјаснуваат докторите. Донесена е и одлука за висината на членарината која требало да изнесува 250 динари. Според пишувањето на „Време“, се водела и дискусија за основање солидарен фонд за помагање на сиромашните лекарски семејства.

Според извештајот во „Време“, во 20 часот била продолжена работата на собранието. Тогаш биле презентирани и резултатите од гласањето.

Интересно е да се спомене пишувањето и на „Скопски гласник“:

„Гласањето е задолжително и тајно. Со цел да не се распуштаат гласовите, со што би се оневозможил изборот на управа или таа ќе биде избрана со слабо мнозинство, Лекарското друштво на Скопје, како единствена лекарска организација до сега, избра акционен одбор кој ја составил листата и ја препорача на добрата волја на сите членови на Лекарската комора. Секој доктор на територијата на Вардарска бановина мора да биде член на Лекарската комора.“

До формирањето на Лекарската комора единствено постоело Скопското лекарско друштво, а една година потоа е формирано уште едно во Битола. Членувањето во овие друштва било доброволно. Овие две друштва, всушност, се претходница на Македонското лекарско друштво кое е формирано по Втората светска војна во 1945 година во Скопје како асоцијација на сите доктори од тогашната Република Македонија.

Врз основа на гласовите на докторите за претседател на Лекарската комора на Вардарска бановина бил избран д-р Хранислав М. Јоксимовиќ, шеф на Санитетското одделение на општината Скопје. На тој начин д-р Хранислав М. Миленковиќ е прв официјален претседател на докторската асоцијација. За потпретседател бил избран д-р Анте Аничин, приватен доктор во Скопје. Гласовите на докторите за претседател на Дисциплинскиот суд ги добил д-р Миливоје Ранков, в.д. директор на Хигиенскиот завод во Скопје, за

Насловната страница на „Време“ и текстот за формирање на Комората на Вардарска бановина

Првата страница и извештајот од Изборното собрание на Лекарската комора на Вардарска бановина

ската комора на Вардарска бановина зградата ја добило Македонското лекарско друштво кое е формирано во 1945 година. Зградата е урната во 1962 година заради урбанистички потреби, поточно за проширу-

потпретседател на Судот д-р Милорад Цветановиќ, санитарски полковник, а за тужител д-р Милош Јаковлјевиќ (првиот специјалист во Македонија). За носител на одборниците најмногу гласови добил д-р М. Занковиќ, управник на државната граѓанска болница, а за прв делегат на Сенатот д-р Мило Иличковиќ, началник на армискиот воен санитет, подоцна и управник на воената болница во Скопје.

Извештајот во „Време“ завршува со информацијата дека скопски-те доктори на своите колеги од внатрешноста им приредиле другарска вечер во хотелот „Москва“, кој се наоѓал на главната улица во Скопје, денес „Македонија“, на местото на некогашниот хотел „Турист“.

Во новинските извештаи и на двата весника не е наведен објектот каде е одржано Собранието.

Со помош на доброволни прилози на членовите, на донатори и стопански претпријатија меѓу двете светски војни била изградена или купена зграда во која лекарите добиле свој дом. Станува збор за објект што се наоѓал на денешната слепа уличка „Луј Пастер“, која започнува од зградата на некогашното кино „Култура“, ја сече пешачката улица „Македонија“ и продолжува до зградите на Министерството за финансии и Лотарија на Македонија, завршувајќи на широчината пред Министерството.

По завршувањето на Втората светска војна и укинувањето на Лекар-

Хотелот „Москва“ во кој се одржала другарската вечер по Основачкото собрание на Лекарската комора на Вардарска бановина

Ова е денес улицата „Луј Пастер“ во центарот на Скопје каде ја сече улицата „Македонија“ каде се наоѓала зградата на Домот на лекарите

вање на улицата „Луј Пастер“ или поради пробивање на улицата „Ѓуро Салај“ врз основа на регулациониот план на центарот на градот. Објектот бил со високо приземје и имал голема сала во која можеле да се сместат 70 лица. Салата од фоајето била одвоена со голема стаклена преграда која се отворала. Мебелот за тоа време бил луксузен и многу функционален.

Салата во зградата на Лекарската комора, подоцна на Македонското лекарско друштво која е урната во 1962 година

На фотографијата е улицата „Луј Пастер“, а улицата „Ѓуро Салај“ е паралелна на неа и се протега од пешачката улица „Македонија“ покрај хотелот „Турист“. Ако са-
каме поконкретно да го лоцираме местото, а без притоа многу да се погрешиме, тоа
би било на денешната локација на Лотарија на Македонија.

ПРВИОТ ПРЕТСЕДАТЕЛ НА ДОКТОРСКАТА АСОЦИЈАЦИЈА

На 15 декември 1929 година во Скопје, на Основачкото собрание на Лекарската комора за Вардарска бановина, за прв претседател на Комората е избран д-р Хранислав М. Јоксимовиќ.

Д-р Хранислав М. Јоксимовиќ е роден во Бачини во општина Темница, централна Србија, на 30 јануари 1878 година во скромно занаетчиско, а потоа и трговско семејство. Таканаречената Нижа гимназија ја завршил во Параќин, а Вишата во Пирот и Крушевац, каде во 1896 година ја положил матурата како најдобар во генерацијата. Веднаш е избран за питомец на Моравската околија за изучување на медицина. Студиите по медицина ги завршил на Медицинскиот факултет во Виена во мај 1903 година. Наредната 1904 година е поставен за општински лекар во Варварин и Смедерево, а околиски во Врање и Белград.

По извесен период е именуван за инспектор во Министерството за народно здравје и територијален инспектор за белградската санитарска територија до крајот на 1926 година. Од тогаш преминува во служба во државните органи, прво како шеф на општинскиот санитарет во Белград до 1 април 1929 година, кога заминува на работа во Скопје.

Во сите војни бил во оперативните единици и тоа во Коњичката дивизија, на почетокот како трупен лекар, а потоа од 1915 година како референт на санитаретот на Коњичката дивизија. Пред крајот на војната бил шеф на бактериолошката станица на Првата армија. Во тој период го добива чинот санитаретски потполковник.

За време на Балканските војни во 1912 и 1913 година бил во Македонија. Во времето кога беснеела епидемијата на колера во долината на Брегалница во 1913 година

Д-р Хранислав Јоксимовиќ, прв претседател на Лекарската комора на Вардарска бановина

се разболел, но успеал да преживее. За време на Солунскиот фронт работел заедно со д-р Лудвик Хиршфелд на подготвување вакцини за војниците на фронтот.

Неколку години подоцна тој заминува од тогашна Јужна Србија.

Во Македонија се враќа во мај 1929 година на местото шеф на Санитетското одделение на Скопје. Ја добил и должноста на самостоен санитарски организатор без право на приватна лекарска практика. Оваа функција ја извршувал до мај 1941 година, кога добива отказ од работа и заминува за Белград.

Д-р Хранислав М. Јоксимовиќ ја организирал работата на Лекарската комора, учествувал при изработката на актите и правилници за работа на Комората. Го основал Фондот за изградба на дом на Лекарската комора.

Заедно со раководството на Комората го покренал „Гласник“ на Лекарската комора на Вардарска бановина. Покрај значајните позиции во Комората, д-р Јоксимовиќ како јавен работник соработувал со многу стручни и хуманитарни друштва. Бил активен во Српското лекарско друштво, Друштвото за чување на народно здравје, Друштвото за школка хигиена и народно просветување, а најмногу во Црвениот крст.

Десет години бил член на Банскиот санитарски совет на Скопје и член на Управниот одбор на Црвениот крст на Вардарска бановина од 1930 до 1941 година. Притоа пет години бил секретар и уредник на весникот на оваа организација.

Додека бил шеф на Санитетското одделение на Скопје успеал да организира народна кујна, дом за стари лица, завод за дезинфекција, детски диспансер со детски дом за сирачиња и незгрижени деца, школка поликлиника со трпезарија и бања и детски санаториум во месноста Козле на чие место беше Детската болница за пнеумофтизиологија или денес Институт за белодробни заболувања „Козле“.

Со своето ангажирање успеал да основа и станица за итна медицинска помош, сточна амбуланта, бил иницијатор да се направат неколку чешми на Водно, ја основал првата општинска лабораторија за преглед на животни намирници, првата лабораторија за трихинела за преглед на месото на скопската кланица, а ја основал и градската библиотека. Д-р Јоксимовиќ е и еден од основачите на Народниот универзитет во Скопје. Бил и иницијатор за основање на хигиенски занаетчиски народен универзитет.

Д-р Јоксимовиќ го организирал и здравственото просветување во градот сè до заминувањето од Скопје во 1941 година.

Неговиот потпис го среќаваме на една потврда издадена од Лекарската комора на 11 декември 1930 година дека на извесна д-р Марија Попадиќ од Битола и е наплатена членарина. Потврдата се наоѓа во

Државниот архив на Македонија, како еден од неколкуте оригинални документи што постојат во Државниот актив од работата на Лекарската комора. Потписот на секретарот на потврдата, за жал, е нечитлив.

Инаку, д-р Јоксимовиќ бил познат и по соработката со тогашните медиуми. негови стручни и едукативни текстови можеле секојдневно да се сретнат на страниците на тогашниот печат. Но, покрај стручните и едукативните текстови пишувал и за здравствената политика, за состојбите во кои се наоѓа здравството, степенот на едукација на лекарите, состојбата со раширеноста на одредени болести и слично, притоа честопати предлагајќи решенија како некои од проблемите да се надминат. Од тие причини тој бил ценет меѓу своите колеги, но и меѓу политичарите.

По две години, во 1931 година, на чело на Лекарската комора на Вардарска бановина за нов претседател е избран д-р Мило Иличковиќ. Собранието на Лекарската комора на Вардарска бановина се одржало на 15 март 1931 година во просториите на тогашната Продуктна берза. Собранието го отворил д-р Хранислав Јоксимовиќ, тогаш актуелен претседател на Комората.

Во продолжението на работата на Собранието секретарот на Лекарската комора на Вардарска бановина, д-р Брановачки, го прочитал извештајот за работата на управата на Комората. Присутните на Собранието без дискусија го прифатиле извештајот.

Во текот на целиот ден, претпладне и попладне, присутните на собранието расправале за прашањето за подигање на домот на лекари во Скопје, за лекарскиот фонд, за данокот што го плаќале лекарите кој бил прилично голем, за уредот за осигурување на работниците, за изборот на лекар за што се залагале тој да биде слободен.

Во продолжение се преминало на избор на ново раководство на Комората. Присутните на Собранието ја прифатиле листата што ја предложил санитарскиот бригаден генерал д-р Михаило-Мило Иличковиќ.

Потврда за уплатена членарина потпишана од секретарот и претседателот д-р Хранислав Јоксимовиќ (десно) од 11 декември 1930 година

За потпретседател бил избран д-р Коста Чохаџиќ, за секретар д-р Милета Брановачки, а за благајник д-р Маичиќ. Управниот одбор го сочинувале: д-р Драгутин Анастасијевиќ, д-р Милош Јаковљевиќ, д-р Пантасис и д-р Божидар Христиќ и од внатрешноста д-р Шкориќ (Штип), д-р Дамљановиќ (Приштина) и д-р Тимон (Битола). Во Дисциплинскиот суд за претседател е избран д-р Милицќ, за потпретседател д-р Петровиќ, за дисциплински обвинител д-р Чедо Симиќ со заменикот д-р Јањевиќ.

Во Надзорниот одбор биле избрани д-р Зарубица, д-р Кобалт и д-р Сарика Најдиќ-Јовановиќ.

Д-р Михаило – Мило Иличковиќ со сопругата Клавидија

Вториот по ред претседател на Лекарската комора на Вардарска бановина, д-р Мило Иличковиќ, припаѓал на воениот санитет.

Санитетскиот генерал д-р Михаило – Мило Иличковиќ бил првиот школуван лекар во големото и познато семејство народни лекари Иличковиќ од грмничкото село Горно Брчели, Република Црна Гора. Д-р Иличковиќ е роден на 21 ноември 1880 година. Основно училиште завршил во Подгорица, а гимназија и студии по медицина во Москва, во 1909 година.

По дипломирањето се враќа во Црна Гора, во Цетиње, каде на 15 март 1910 година испраќа молба до Министерството за војска за прием во санитетската служба на црногорската војска. Во молбата, исто така, бара да му се одобри стручно усовршување во болницата „Данило I“. Молбата на младиот доктор била прифатена и на 2 јули 1910 година е поставен за лекар на I дивизија на црногорската војска во Цетиње.

Во балканските војни д-р Иличковиќ е ангажиран во амбулантата на италијанскиот Црвен крст во Груда. Во текот на војните се формирало санитетско одделение на дивизијата. За началник на санитетското одделение е поставен д-р Иличковиќ, како санитетски капетан.

Во Првата светска војна д-р Иличковиќ станува управник на Воената болница во Скадар. Оваа должност ја извршува до крајот на 1915 година.

По завршувањето на Првата светска војна извршува голем број должности во санитетот на војската на Кралството на Србите, Хрватите и Словенците. Во септември 1931 година го добива чинот санитетски генерал на војската на Кралството.

Уште за време на престојот во Москва се оженил со Клавидија Лукашевич.

По Црна Гора, д-р Иличковиќ со указ на Министерството за војска во 1933 година е прераспореден за управник на Воената болница во Скопје. Со нов указ на Министерството д-р Иличковиќ е упатен на работа во Воената болница во Белград. Со следниот указ во 1936 година генералот станува управник на Воената болница во Петроварадин. Пензиониран е на 28 јули 1938 година.

Уште во Петроварадин д-р Иличковиќ почнал да размислува за пензионирање и за враќање во родното село. За тоа се подготвувал долго. Во селото изградил куќа. На приодот на куќата, покрај селскиот пат се наоѓала просторија која била амбуланта во која ги лекувал селаните. Во пазарните денови одел во Вирпазар каде во амбулантата, сместена во куќата на едно семејството, најчесто бесплатно ги прегледувал и лекувал болните кои доаѓале од многу краишта на Црна Гора и пошироко.

Во 1941 година, на почетокот на Втората светска војна се јавил во армијата како доброволец. Бил заробен, некаде во околината на Сараево. Како лекар во пензија брзо бил ослободен. Д-р Иличковиќ сакал по секоја цена да се врати во родното село Брчели. Сите во семејството го советуваат да не се враќа, дека е опасно, дека времето е несигурно. Не послушал. Говорел: „Мене ништо не може да ми се случи зашто јас правев само добрини.“

Генералот д-р Михаило – Мило Иличковиќ е стрелан од партизаните пред неговата куќа на 22 март 1942 година.

На 18 март 1934 година во Скопје е одржано редовното Годишно собрание. Овој пат тоа било и Изборното собрание на Лекарската комора на Вардарска бановина. Во отсуство на актуелниот претседател д-р Мило Иличковиќ, кој тогаш е распореден на служба во Воената болница во Белград, со Собранието раководел потпретседателот д-р Коста Чохаќиќ. На Собранието присуствувале над 180 лекари од целата Вардарска бановина. По воведните напомени на д-р Чохаќиќ, присутните ги сослушале извештаите на Управниот одбор, на секретарот, благајникот, Надзорниот одбор, Дисциплинскиот совет и Потпорниот фонд. Извештаите биле едногласно прифатени од присутните на Собранието. Лекарите биле запознати дека биле собрани околу 150.000 динари за изградба на лекарскиот дом. На Годишното собрание се расправало за повеќе актуелни прашања од интерес на лекарите. Посебно активни во дискусијата биле младите лекари кои забележувале дека управата на Комората не води грижа за нив и нивните проблеми, особено при реализирањето на конкурсите за работа. Во продолжение на седницата е избрано ново раководство.

Во продолжение на Годишното собрание присутните за нов претседател го избале д-р Коста Чохаџиќ, дотогаш прв потпретседател, за секретар д-р Јелисијевиќ, а за благајник д-р Божидар Христиќ. Делегатите на Собранието за членови на Управниот одбор ги избрало д-р Милутиновиќ, д-р Драгутин Анастасијевиќ, д-р Нисим, д-р Каламнарас, Милан Лазаревиќ (Битола) д-р Тасовиќ (Велес) и Конфитниот (Лесковац).

Д-р Коста Чохаџиќ,
третиот претседател
на Лекарската комора
на Вардарска бановина

Д-р Коста Чохаџиќ, новиот претседател по Годишното собрание од 18 март 1934 година, е еден од првите гинеколози во Македонија. Тој е роден во 1883 година во Гевгелија, во занаетчиско семејство на Димитрије и Фана Димитријевиќ, доселеници од Крушево. Основно грчко училиште завршил во родниот град, а гимназија во Цариград и во Солун, каде што во 1903 година матурирал. По завршувањето на гимназија, тој сакал да стане инженер и се запишал на Техничкиот факултет во Белград. Меѓутоа, неговиот татко инсистирал тој да биде доктор. Татко му го убедил да се запише на Медицинскиот факултет во Лион. Таму Чохаџиќ студирал една година, а потоа се префрлил во Париз, каде што дипломирал во 1910 година. За време на студиите се издржувал од она што го добивал од неговиот татко, а подоцна со стипендијата од српската Влада и кралот Петар Караѓорѓевиќ.

Во 1911 година се враќа во Македонија и како млад лекар работи во Гевгелија. Како доктор учествува во балканските и двете светски војни како резервен офицер во бившата српска војска. По завршувањето на Првата светска војна врши должност на околински лекар во Скопје сè до 1924 година.

Истата година формира, како лекар специјалист, гинеколошко- акушерско одделение во Државната болница во Скопје и ја врши должноста шеф на одделението сè до 1931 година. Потоа отвора приватен санаториум со гинеколошко- акушерско одделение. Во периодот 1938 – 1939 година бил претседател на општината на Град Скопје.

За време на фашистичката окупација бил интерниран од бугарската окупаторска власт сè до 1943 година. Потоа кусо време работел како шеф на гинеколошко- акушерското одделение во Скопската болницасè до ослободувањето.

Белградскиот дневен весник „Правда“ со информацијата за Собранието на Лекарската комора на Вардарска бановина во бројот од 30 март 1936 година

По Втората светска војна бил болнички лекар во болницата во Битола и тогашниот Титов Велес, како лекар-гинеколог, а подоцна како лекар специјалист во амбулантите за социјално осигурување. Поради старост и болест е пензиониран во 1955 година.

Д-р Чохаџиќ е третиот и последен претседател на Лекарската комора на Вардарска бановина пред нејзиното укинување, веднаш по завршувањето на Втората светска војна и формирањето на новата држава, Демократска Федеративна Југославија.

Лекарската комора секоја година, по правило во март, одржувала редовни седници на Собранието, без тоа да биде изборно, на кое се дебатираше за актуелните состојби и проблемите со кои се соочувале докторите. На едно такво Годишно собрание, што се одржало на 18 март 1934 година, се расправало за правилната распределба на лекарските хонорари и распишувањето на конкурсите за лекари. Како и во целата држава, и скопските млади доктори се кренале против повозрасните, кои со помошта на своите силни врски држеле по неколку хонорарни лекарски места, додека младите одвај успеваале да дојдат до минимална заработка потребна за гола егзистенција.

СОЈУЗ НА ЛЕКАРСКИ КОМОРИ

Десетте лекарски комори формирани на крајот од 1929 година врз основа на новата територијална поделба на Кралството Југославија започнале да функционираат автономно. Во фокусот на нивната работа биле проблемите поврзани со територијата што тие ја покривале. Сите комори воделе своја политика и имале сопствен поглед на работите. Соработката била сведена на чиста формалност.

Токму ваквата состојба била повод на 19 април 1931 година да се формира Сојуз на лекарски комори, како обединувачка сталешка институција и советодавен орган за сите лекарски прашања кај Министерството за народно здравје.

Заради поефикасно дејствување Сојузот на лекарски комори покренал свој билтен „Гласник на лекарските комори“. Билтенот излегувал во Белград, секој месец сè до почетокот на 1934 година. Одделни комори не биле задоволни со уредувачката политика на билтенот. Се забележувало дека се форсира информирање за работата на некои комори на сметка на други кои добивале значително помал простор на страниците на билтенот. Исто така, се покренувале и прашања што не биле од заеднички интерес на сите комори. Сето тоа било причина по неполни три години билтенот

да престане да излегува.

Коморите работеле врз основа на „Уредбата за лекарските комори“ сè до моментот додека не е донесен Законот за доктори од 14 јануари 1931 година. Овој закон има 124 члеа. Најголемиот дел од нив се однесува на лекарските комори.

Најава на конститутивната седница на Сојузот на лекарските комори

Со Законот лекарите чија задача била лекување и грижа за народното здравје според научната и стручната подготовка предвидена со Законот, го сочинуваат staleжот кој е должен да се организира во лекарски комори според одредбите на овој Закон.

Еве дел од основните одредби на новиот закон кој, како што се толкувало во тој момент, претставува збир на нови решенија што претставувале практика во развиените земји со долга традиција на коморско здружување.

Законот за лекари од 14 јануари 1931 година

Во Законот било пропишано:

- Лекарските комори се самостојни установи од јавно-правно значење со надлежност на власт во односот спрема лекарите и лекарските приправници.
- Лекарските комори се правни лица, автономни сталешки установи на сите доктори, под надзор на министерот за социјална политика и народно здравје.
- Задачи на лекарската комора се:
 1. Да ги запишува сите пријавени лекари, односно лекарски приправници во именикот на лекарската комора.
 2. Да ја уредува положбата на лекарите, нивното напредување и односите кон другите установи и лица, и да се грижи за унапредување на staleжот, да ги заштитува правата на staleжот и за нивно и обезбедување на нивните семејства.
 3. Да се грижи за одржување на сталешкиот углед, дисциплината и лекарската етика.
- Секој лекар, па дури и повремено да врши докторска практика должен е да биде член на лекарската комора.
- Докторите по медицина што се посветиле на научна работа, или се оддале на која било друга професија и извршуваат лекарска практика не мора да бидат членови на лекарската комора.

Извештај од втората седница на Сојузот на лекарски комори кога е договорено излегувањето на билтенот на Сојузот

- Законот покрај управниот и надзорниот одбор воведува и извршен одбор со тоа што членувањето и работата во органите на комората е чест и не се плаќа.
- Со оглед на тоа што Законот предвидува дека лекарите се лица чија задача е да ги лекуваат болните и да се грижат за народното здравје, тој обврзува не само лекарите во куратива туку и оние во превентивната медицина да мора да бидат членови на комората.
- Лекарските комори мора да се грижат за унапредување на стандардот не само на лекарите туку и на нивните семејства, што дава поширока социјална димензија.

Сталешкиот правилник на лекарските комори од 10 мај 1931 година

Со Законот за лекари од 1931 година, а особено со „Сталешки правилник“ усвоен од Сојузот на лекарските комори на седницата од 10 мај истата година, се заокружува правната регулатива за докторската дејност и здружувањето на лекарите во лекарски комори. Во „Сталешки правилник“ поконкретно се разработува постоењето и функционирањето на лекарските комори.

На овој начин дефинитивно била комплетирана законска регулатива, се озаконува уредувањето на докторската дејност и коморското здружување, кои во тој момент имале значајна функција во општеството и претставувале посебен интерес на државата.

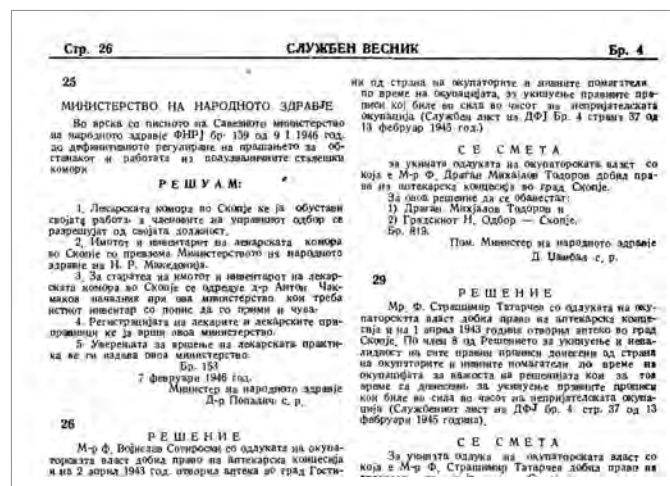
УКИНУВАЊЕ НА ЛЕКАРСКАТА КОМОРА НА ВАРДАРСКА БАНОВИНА

По завршувањето на Втората светска војна со одлука на државните органи на новата власт Лекарската комора е расформирана.

Сојузното Министерство за народно здравје на Федеративна Народна Република Југославија на 9 јануари 1946 година се обраќа до Министерството за народното здравје на Народна Република Македонија. Со писмото се бара регулирање на прашањето на опстанокот и работата на полуофицијалните сталешки комори, до дефинитивното регулирање на ова прашање. Тоа значело укинување на Комората.

Врз основа на ова писмо, министерот за народно здравје д-р Вукашин Попадиќ на 7 февруари 1946 година донел решение со кое се укинува постоењето на Лекарската комора во Македонија. Решението има пет точки врз основа на кои Лекарската комора ја прекинува работата, членовите на Управниот одбор се разрешуваат од должност, а инвентарот го презема Министерството за народно здравје на Народна Република Македонија. За старател на имотот и инвентарот се утврдува д-р Антон Чакмаков, тогаш началник при Министерството за народно здравје.

Еве го Решението на министерот д-р Попадиќ објавено во „Службен весник на Народна Република Македонија“ во бројот 4 од 22 февруари 1946 година:

Бројот 4 на „Службен весник на Народна Република Македонија“ од 22 февруари 1946 година со Решението на министерот за укинување на Комората

„МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНОТО ЗДРАВЈЕ

Во врска со писмото: на Савезното министерство на народното здравје ФНРЈ бр-139 од 9 I 1946 год. до дефинитивното регулирање на прашањето за обстанокот и работата на полувзваничните сталешки комори

Р Е Ш У А М:

1. Лекарската комора во Скопје ќе ја обустави својата работа, а членовите на управниот одбор се разрешујат од својата должност.
2. Имотот и инвентарот на лекарската комора во Скопје го превзема Министерството на народното здравје на Н. Р. Македонија.
3. За старател на имотот и инвентарот на лекарската комора во Скопје се одредуе д-р Антон Чакмаков началник при ова министерство кои треба истиот инвентар со попис да го прими и чува.
4. Регистрацијата на лекарите и лекарските приправници ќе ја врши овоа министерство.
5. Уверењата за вршење на лекарската практика ќе ги издава овоа министерство.

Бр. 153

7 февруари 1946 год.

Министер на народното здравје Д-р Попадич. с. р.“

Не е познато дали имало и ако имало каква била реакцијата на членовите на Македонското лекарско друштво за укинувањето на Лекарската комора. Познато е дека на 28 февруари 1946 година во Хрватска е одржано вонредно годишно собрание на Собирот на лекари. Прва точка на дневен ред била положбата на лекарите со оглед на распуштањето на Лекарската комора. Иако немало конкретно несогласување со властите во тогашната федерација за укинување на Комората, самата вонредна седница била јасен знак за ставот на лекарите на Хрватска за одлуката на Белград.

Како и да е со решението од 7 февруари 1946 година престана да постои еснафската организација на лекарите од Македонија.

1992 – 2022

ВОЗОБНОВУВАЊЕ НА ЛЕКАРСКАТА КОМОРА

На 12 август 1945 година како своевидна замена за Лекарската комора, која е укината со Решение на тогашниот министер за народно здравје на Македонија, формиран е Сојузот на лекари на Македонија, денес Македонско лекарско друштво. Друштвото почнало да работи како Здружение на лекари, стоматолози и фармацевти. Во времето кога е укината Лекарската комора на Македонија и формирањето на Македонското лекарско друштво во Република Македонија имало 123 лекари и стоматолози и 96 фармацевти.

Во земја целосно во урнатини, во услови на низок економски и социјален раст и развој, во Македонија работеле повеќемина лекари од општа практика. Мал број, далеку од потребите биле специјалисти. Главно биле специјалисти по внатрешни болести, хирургија, гинекологија и педијатрија. Лекари од други специјалности немало. Посебно се чувствувал недостигот на лекари за превентивна здравствена заштита.

Недоволниот број на овој вид медицински кадар условувал лоша хигиено-епидемиолошка состојба, посебно во помалите места и селата.

Во државата имало неколку болници и тоа само во поголемите градови кои располагале со многу мал број постели. Исто така, болниците ја немале потребната и тогаш достапна опрема, па сè се сведуvalo на знаењето на докторите.

Во вакви неповолни околности, во услови кога со закон е укината Лекарската комора, се јавува потребата од мобилизирање на сите доктори и нивно организирање во една организација со однапред утврдени задачи и јасни цели.

Во овој период, во услови на сеопшт ентузијазам и искрена желба да се помогне на сопствениот народ се формира Македонско лекарско друштво кое набргу станало

јадро и носител на напредните стремежи во организирањето на здравствената служба и подобрување на нивото на здравствена заштита на населението и хигиенско-епидемиолошка состојба на целата територија на Република Македонија.

Македонското лекарско друштво со време ја презема функцијата на главен учесник на континуираната медицинска едукација која се спроведува низ работата на специјалистичките здруженија чиј број постојано расте со зголемувањето на бројот на доктори специјалисти.

Со зголемување на бројот на докторите, со проширување на специјалностите се отвораат многу проблеми кои постојано го наметнувале прашањето и потребата за создавање професионална организација која ќе биде во функција на докторите и сето она што е поврзано со работата и нивно перманентното усовршување.

Прим. д-р Коста Секуловски:
Иницијативата за формирање лекарска комора потекна од раководството на Македонското лекарско друштво

Во такви услови, по 45 години, во 1991 година, токму во Македонското лекарско друштво е покрената иницијатива за возобновување на Лекарската комора на Македонија.

Еве како на тоа време се сеќаваше д-р Коста Секуловски, тогаш претседател на Сојузот на лекари на Македонија сега Македонско лекарско друштво и еден од оние што најдиректно беше инволвиран кога во Сојузот на лекари на Македонија е покрената иницијативата и се одвивале првичните активности за формирање комора на лекарите во Македонија.

На една од седниците на претседателството на Сојузот на лекари на Македонија во 1990 година беше разгледувано прашањето за измени и дополнувања на Законот за здравствена заштита. Тогаш за прв пат беше спомената идејата за формирање лекарска комора. Поточно, на состанокот на претседателството се расправаше за синдикално и коморско здружување и формирање на здружение на доктори.

Меѓу првите што ја покрена оваа иницијатива беше д-р Мирко Спироски. Тој предложи, а претседателството се согласи, да се формира лекарска комора која ќе треба да биде еснафско здружение кое ќе се бори за правата на лекарската професија и паралелно за заштитата на пациентите, зборуваше д-р Коста Секуловски.

Тогашното претседателство го сочинуваа: д-р Коста Секуловски претседател, д-р Мирко Спироски, генерален секретар, д-р Марија Мировска благајник и членовите д-р Јован Тофоски, д-р Ратко Наумовски и д-р Петко Чадиловски.

Бидејќи во тој момент немаше никакво искуство за какво било коморско здружување на докторите се договоривме да ги проучиме искуствата на земјите во кои подолго време функционираат лекарски комори. За таа цел се обративме до лекарските комори на Франција и Германија која имаше близу стогодишно искуство во коморското здружување. Од овие две комори побаравме да ни испратат материјали во врска со начинот на формирање и функционирањето на нивните комори. Материјалите ги добивме брзо. Пристигнатите материјали беа преведени и поделени меѓу членовите на претседателството. Тие требаше добро да се проучат за да може да се види како би изгледала нивната примена во наши услови.

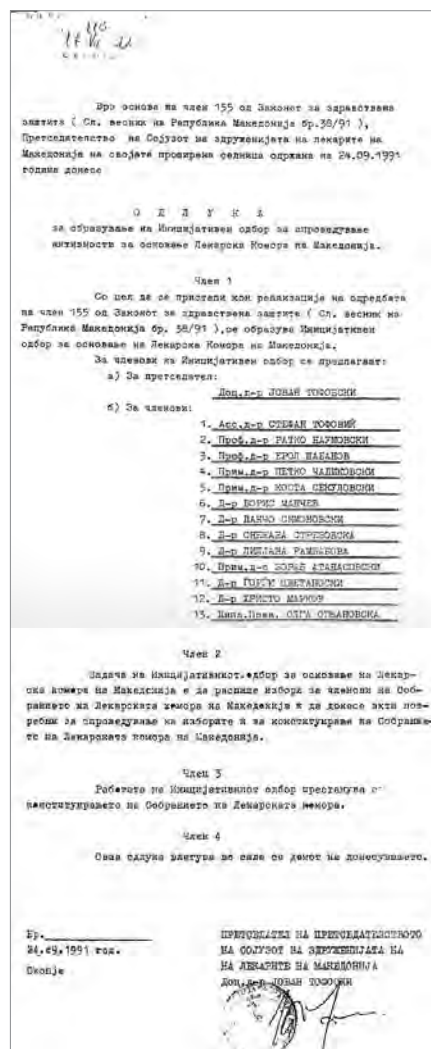
Во рамките на иницијативата, претседателот и генералниот секретар на Сојузот на лекари на Македонија во 1990 година отпуваа во Сараево на еден собир на лекарските друштва на тогашна Југославија. На состанокот се зборувало за одржувањето на редовниот конгрес на лекарите на Југославија, кој подоцна се одржа во Охрид како последен пред распаѓањето на тогашна Југославија. На состанокот во Сараево станало збор и за можностите за здружување во комори. Но, сè поминало без конкретни заклучоци.

Се насетуваше скорашниот крај на федерацијата, односно распадот на Југославија. Затоа остана секоја од тогашните републики да формираат лекарски комори, при што ќе треба да подготват сопствена административно-техничка документација врз основа на сопствените видувања и околностите кои владеат во секоја од нив.

Прва во коморското здружување беше Словенија. Во Словенија се формираше првата комора во некогашните републики на Југославија. Македонија беше многу блиску, веднаш зад Словенија и многу понапред од другите тогашни републики.

Во рамките на подготовките и прелиминарните договори претседателството на Сојузот на лекари на Македонија перманентно комуницираше со деканот на Медицинскиот факултет, со претставници од Министерството за здравство и со неколкуте доктори-академици членови на Македонската академија на науките и уметностите. Исто така, се интензивираа и консултациите со адвокатската комора. Може да се рече дека тие комуникации беа секојдневни.

Кога конечно беа усогласени ставовите, во 1991 година започнаа конечните разговори околу формалностите за формирање на комората и нејзините органи и тела. Притоа се зборуваше и за конкретни личности кои би требало да ги заземат највисоките функции на комората.

Одлуката на Македонското лекарско друштво за формирање иницијативен одбор за формирање лекарска комора потпишана од проф. д-р Јован Тофоски

Во 1991 година во Сојузот на лекари на Македонија дојде до редовна смена на раководството. На функцијата претседател дојде д-р Јован Тофоски. Новиот претседател заедно со другите членови на претседателството продолжија уште поинтензивно да работат на заокружување на целиот процес за формирање на комората. Се интензивираа разговорите за персоналните решенија, но се разговараше и за датумот на одржување на основачкото собрание на идната лекарска комора.

Беше договорено изборното собрание да се одржи на 5 јуни 1992 година во просториите на Воената болница.

Најголема заслуга за операционализацијата на заклучокот на раководството на Сојузот на лекари на Македонија за обновување на работата на Лекарската комора имаа тројца лекари, професори на Медицинскиот факултет во Скопје и еден правник. Станува збор за д-р Јован Тофоски, д-р Ратко Наумовски и д-р Алексеј Дума и дипломираниот правник Олга Огњановска. Тие учествуваа во речиси сите активности околу институционалното и правното етаблирање на новата лекарска асоцијација – Лекарската комора.

Д-р Јован Тофоски, потписник на иницијативата, тогаш претседател на Македонското лекарско друштво, беше професор на Медицинскиот факултет во Скопје и директор на Клиниката за гинекологија и акушерство. Во втората Влада по осамостојувањето на Република Македонија, д-р Тофоски беше и министер за здравство.

Вториот доктор беше д-р Ратко Наумовски, редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје. Д-р Наумовски членуваше во неколку состави на претседателството на Сојузот на лекари на Македонија, како и во Лекарската комора на Македонија. Д-р Ратко Наумовски во два мандата беше и член на раководството.

Третиот доктор кој, исто така, целосно се вгради во формирањето на Лекарската комора беше д-р Алексеј Дума, редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје и директор на Институтот за судска медицина. Д-р Алексеј Дума во четири мандати беше претседател на Лекарската комора на Македонија.

Посебна улога при формирањето на Лекарската комора на Македонија, особено кога станува збор за правниот сегмент, имаше дипломираниот правник Олга Огњановска. Таа во времето кога Република Македонија беше во рамките на СФРЈ ја из-

вршуваше функцијата секретар на тогашниот Собор за здружен труд при Собранието на Република Македонија. Кога се формираше Комората работеше како правник во Собранието на Република Македонија.

Проф. д-р Јован Тофоски

Олга Огњановска

Проф. д-р Ратко Наумовски

Проф. д-р Алексеј Дума

Идејата за формирање на Комората произлезе од светските искуства со кои се среќававме при нашите посети во странство, ни рече д-р Јован Тофоски во разговорот за време на одбележувањето на десетгодишнината од возобновувањето на Комората. Целта беше да се одбрани еснафот од луѓе што се во него, но и од политиката и политичарите. Познававме многу луѓе во светот, знаевме јазици, добивме литература, што, пак, ни овозможи да ја проучиме странската практика.

Меѓутоа, проблемот за д-р Тофоски бил во нешто сосема друго – како она што одамна е практика во светот да се пренесе на наш терен.

За идејата и за нејзината реализација разговаравме многу долго. Кога почувствувавме дека таа е созреана, прашањето го поставивме на највисокото тело на тогашниот Сојуз на лекари на Македонија. Идејата беше прифатена и целото претседателство на Сојузот стана иницијативен одбор. Со ова, без да знаеме во што влегуваме, почна еден долг процес. Секој вторник, ден кога во Сојузот се одржуваа седници, се зборуваше за формирањето, а потоа и за нормативното обликување на комората. Сите дадоа максимален придонес, бидејќи бевме убедени дека комората ќе стане брана од сите оние кои не се за оваа професија, ќе издава лиценци, зашто

никаде во светот нострификацијата на дипломата не значи дека ти отвора простор за работно место, зборуваше проф. д-р Тофоски.

Јас и проф. д-р Тофоски работевме макотрпно цела една година. Сепак, почетните разговори не беа така лесно прифатени, ни зборуваше проф. д-р Ратко Наумовски. Имаше отпори дури и во раководството на Сојузот на лекари на Македонија. Можеа да се слушнат и предлози да се формира комора на здравствени работници. Тоа беше сфатливо зашто во тоа време Сојузот на лекари на Македонија сè уште беше дел на тогашниот Социјалистичкиот сојуз на работниот народ на Македонија. Неговото влијание постојано и перманентно беше присутно. Требаше многу напор и труд да се докаже дека комора на доктори и комора на здравствени работници се две различни нешта.

Тоа била првата фаза која успешно била помината.

Потоа доаѓаат проблемите со кои се соочија неколкутемина кои беа целосно ангажирани околу иницијативата за формирање комора.

Втората фаза дојде кога го добивме текстот со измените и дополнувањата на Законот за здравствена заштита. Тука имаше уште поголеми отпори.

Тогашниот заменик на министерот, д-р Каровски, според зборовите на д-р Наумовски, не сакал да ги прифати предлозите од Сојузот на лекари на Македонија кои се однесуваа на идната комора.

Отпори имаше и кај тогашните министри, Тито Беличанец и д-р Јанко Обочки.

Во исто време во Охрид се одржуваше (последниот) Конгрес на лекарите од тогашна Југославија. Се обидовме да го искористиме овој собир барајќи од авторитетите на докторската фела на тогашна Југославија да ни помогнат да успееме во нашата намера. И покрај големиот број средби и разговори со колегите кои обилуваа со многу сугестии, д-р Каровски, кој и самиот присуствуваше на тие контакти, остана при својот став, зборуваше д-р Наумовски.

Д-р Јован Тофоски, д-р Ратко Наумовски и д-р Мирко Спиоровски тогаш подготвија амандман кој требаше да влезе во Законот за здравствена заштита. Меѓутоа, тогаш беше проблем да се влезе во Собранието.

Д-р Спиоровски заедно со д-р Илија Џонов, по нивна линија, успеаја да договорат со дел од пратениците да се земе предвид и да се расправа по амандманот. Со расправата, а потоа и со усвојувањето на амандманот Комората конечно доби место во Законот за здравствена заштита.

Олга Огњановска за тој период вели дека долго се тапкало во место зашто се одело понапред во времето.

Малкумина беа подготвени да прифатат институција каква што требаше да биде комората. Ниту лекарите, ниту компетентните политички личности. Едноставно сите како да бегаа од неа, како тоа да беше забранета работа, зборува Огњановска.

Амандманот што беше предложен на седницата на Собранието беше прифатен, но без конкретни решенија за организацијата на Комората. Дури потоа почна да се пишува статутот и кодексот на медицинската деонтологија. Решенијата се барале во примерите и искуствата од Германија, Австрија, Словенија...

Иницијативниот одбор во тоа време добиваше голема поддршка од претседателот на државата, Киро Глигоров. Меѓу другото, како поддршка на иницијативата тој ветил дека ќе присуствува на конститутивната седница на Лекарската комора и тоа ветување го исполни.

Беа направени сите подготовки и изработени сите акти. Собранието се одржа на 5 јуни 1992 година во големата сала на Воената болница. Седницата почна во 11 часот, а заврши вечерта во 19 часот.

Поканата за конститутивната седница на Лекарската комора на Македонија на 5 јуни 1992 година ја потпиша д-р Јован Тофоски како претседател на Иницијативниот одбор.

За Собранието на Лекарската комора на Македонија беа избрани 60 делегати. Во големата сала на Воената болница присуствуваа 54 делегати.

На работата на Собранието присуствуваше и зборуваше и Киро Глигоров, претседател на Република Македонија. На Собранието присуствуваа и Стојан Андов, претседател на Собранието на Република Македонија, проф. д-р Перко Колевски, министер за здравство, проф. д-р Миле Јовановски, проректор на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, проф. д-р Илија Џонов декан на Медицинскиот факултет и академиците Исак Таџер и Пенчо Давчев.

Работното претседателство на 5 јуни 1992 | година на Основачкото собрание на Лекарската комора на Македонија

Во уводните напомени д-р Тофоски, кој раководеше со седницата, истакна дека потребата од основање комора била присутна континуирано повеќе години. Во рамките на Сојузот на лекарите, како што рече д-р Тофоски, „се водеше вистинска битка идејата да се озакони“.

Тоа беше сторено во август 1991 година со донесувањето на Законот за здравствена заштита. Со членот 155 во Законот за здравствена заштита беше дадена можност да се формира комора. На тој начин беа определени контурите на Лекарската комора како професионална организација на лекарите, независна во однос на власта, замислена првенствено да ги штити професионалните интереси на докторите по медицина и по стоматологија.

На крајот од своето кусо обраќање д-р Јован Тофоски ги спомена основните задачи што стојат пред Лекарската комора. Притоа тој истакна дека задачи на Комората се заштитата на интересите на лекарите, угледот и дисциплината при вршењето на лекарската професија, грижата за одбраната на честа и независноста при вршењето на лекарската професија, грижата за придржување на моралните принципи и почитување на етиката и правните норми при вршењето на лекарската професија, чувањето на лекарската тајна и грижата и поттикнувањето на постојано стручно усовршување на членовите. Меѓу задачите на Лекарската комора, д-р Тофоски го спомена и водењето регистар за лекарите што работат во здравствената дејност, преземањето мерки кон сите лекари кои ќе направат потешки прекршоци по однос на лекарската етика или потешко ќе ги повредат стандардите и квалитетот на здравствените услуги, потоа унапредувањето на кодексот на медицинска деонтологија, давањето мислења при подготвување закони и прописи од областа на здравството, учество при утврдување на вредноста на трудот на лекарите и донесувањето на ценовникот за здравствени услуги, поттикнување на соработката меѓу членовите, како и решавање на споровите меѓу нив и борба против сите видови над-рилекарства.

На присутните им се обрати и претседателот Киро Глигоров. Притоа, тој изрази надеж дека Лекарската комора ќе го најде своето место во новото граѓанско општество, искажувајќи го своето уверување дека и формирањето на Лекарската комора е еден од влоговите на создавањето на новата структура на нашето општество во кое секој човек и преку својата професија ќе си го најде своето место и ќе се создаде тој сложен мозаик на едно демократско општество.

Во своето обраќање претседателот Киро Глигоров рече:

„Чувствувам особена чест, но и лично задоволство дека сум денес меѓу вас и можам да ве поздравам на вашата прва конститутивна седница, да ви посакам успешно да ја искористите и оваа ваша организација на начин што е својствен на вас како лекари, носители на една од должностите на секое општество кое како основа ја има хуманоста, хуманиот однос кон луѓето, грижата кон она што е најсвето – здравјето. Тоа е една од оние професии кои со стотици години имале посебно место во сите општества заради таа општо човечка хуманистичка ориентација за грижа за другите луѓе со што се создаваат односи кои го стабилизираат и го хармонизираат секое општество. Се надевам и верувам дека Сојузот на лекари на Македонија и сега Лекарската комора не само што ќе соработуваат туку секоја од овие асоцијации ќе си го најде своето поле на дејствување, во функција на она што треба да го сторат за афирмација на професијата и за остварување на своите цели. Убеден сум дека Лекарската комора ќе ги слави сите оние етички постулати својствени на професијата. Сигурен сум дека основа за вашата работа и грижа ќе биде вашиот етички кодекс кој се раководи од вашата секојдневна работа, но, исто така, и заштитата на вашите интереси, интересите на вашата професија и на вас како членови на Комората. На тој пат ви пожелувам успех и верувам дека и ова е еден од влоговите на создавањето на новата структура на нашето општество во кое секој човек и преку својата професија ќе си го најде своето место и ќе се создаде тој сложен мозаик на едно демократско општество во кое нема да доминираат само политички партии и здруженијата туку и сите други организации кои овозможуваат луѓето на организиран начин да ги искажуваат своите интереси, да го дадат својот влог за изградбата на едно похумано и подемократско општество кон кое се стреми нашата држава. Тоа значи да бидеме цивилно општество, граѓанска држава која ќе ја красат демократската ориентација, со желба за мир и соработка со сите соседи и притоа да се биде активен член на меѓународната заедница.

Денес кога сите знаеме дека поминуваме низ тежок период, кога паралелно со тоа се бориме за признавање на независноста на нашата држава покажавме дека на Балканот и по мирен пат може да дојде до самоопределување, до сувереност и независност. На Балканот каде што важеше правилото дека нема слобода, нема сопствена држава без војна, без омрази, без непријателства кои потоа раѓаат нови, само

Киро Глигоров:
Формирањето на
Комората е еден од
влоговите на
создавањето на
новата структура на
нашето општество

треба да се дочека кога. Покажавме колку е бесмислена војната за граници и територии во време кога цела Европа се стреми да се обедини, каде границите ќе бидат формалност, а луѓето, средствата, стоките и капиталот максимално слободни.

Мора да се отвори нова страница на Балканот во која ќе се покаже дека и овие народи без оглед на својата историја, без оглед на сите судири кои се познати на овие простори и кои го создале тој синдром дека Балканот е буре барут и дека тука ништо не се решава без постојани судири и војни, дека и тој Балкан може да стане подрачје на мирот и соработката. Ние друга алтернатива немаме.

Овие денови нашата ситуација се усложнува со санкции и ембаргото што ги презема меѓународната заедница кон Србија и Црна Гора со кои се зафаќаат сите полиња на општествениот живот, а ние, да не забораваме, сме првите соседи и меѓу себе тесно поврзани.

Без разлика што не сме членка на Обединетите Нации ние сме обврзани заради нашата принципелна позиција, за сè што досега сторивме, да покажеме дека сме суверена и независна држава која иако непризната манифестира полна одговорност кон меѓународната заедница и е способна да ги извршува сите обврски кои произлегуваат од меѓународните одлуки кои, уверени сме, дека се инспирирани од тоа да се создаде мир на овие простори, да престане војната и да преминеме на она што е интерес на народите, на луѓето, на развојот. Да разговараме за она што нè поврзува, за европската опција, за ориентацијата да ги прифатиме сите европски стандарди на живеење и однесување и со тоа да се вклучиме во европската заедница.

Длабоко сум убеден дека вие со вашите залагања, следејќи ги повиците на својата професија сте втемелени во тие општи напори на нашиот народ да создадеме општество во кое секој граѓанин ќе се чувствува рамноправен, дека ова е негова татковина. Да создадеме општество каде ќе знаеме да ги почитуваме сите други националности кои живеат во Македонија, каде меѓусебно ќе се разбираме, а сè што е предмет на споровите кои животот неминовно ги наметнува ќе ги решаваме преку дијалог и меѓусебно почитување. Само тоа ќе обезбеди мир и стабилност во оваа држава. Јас сум длабоко убеден дека со тоа

можеме да бидеме пример како треба да се однесуваат и другите на овие балкански простори. На тој начин ќе се отвори нова ера, поцивилизиран и похуман живот за сите на овие простори.

Информацијата за возобновувањето на Лекарската комора на Македонија објавена во весникот „Нова Македонија“

На крајот ви благодарам за вниманието, ве поздравувам и ви пожелувам полн успех во вашата работа.“

По свечениот, во работниот дел на собирот беа усвоени Времениот деловник, Статутот и Кодексот на медицинската деонтологија. Беа избрани претседател и членови на Извршен одбор, како први органи на Комората. Собранието ги формираше и другите органи и тела на Лекарската комора, избирајќи ги и членовите на Судот на честа, обвинителот и бранителите на Комората.

На тој начин во историјата е запишано дека на 5 јуни 1992 година е возобновена Лекарската комора на Македонија, асоцијација на лекарите од Република Македонија на која пред 46 и беше забранета работата.

Дел од присутните на Основачкото собрание на 5 јуни 1992 година

Проф. д-р Алексеј Дума првиот претседател на Лекарската комора на Македонија со мандат добиен на Собранието на 5 јуни 1992 година

Проф. д-р Алексеј Дума, специјалист по судска медицина, е роден во Битола на 16 септември 1948 година. Во 1973 година дипломирал на Медицинскиот факултет во Скопје.

Специјализираше на Медицинскиот факултет во Скопје.

Беше редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје.

Речиси целиот работен век го помина на Институтот за судска медицина и криминалистика во Скопје.

Од 1988 година беше директор на Институтот за судска медицина и криминалистика во Скопје. Во 1992 година стана и шеф на катедрата.

Автор е на над 130 трудови.

Сега е во пензија.

Зградата на Институтот за судска медицина каде се наоѓааше седиштето и првите канцеларии на Лекарската комора на Македонија

тивната седница на 5 јуни 1992 година на д-р Алексеј Дума беше д-р Коста Секуловски.

Први членови на Извршниот одбор на Лекарската комора беа: д-р Драган Филиповиќ, д-р Васко Василевски, д-р Драгољуб Велевски, д-р Бранко Глумов, д-р Никола Зисовски, д-р Коста Секуловски, д-р Спасе Јовковски, д-р Јован Тодоров, д-р Павел Сотировски, д-р Светозар Стојанов, д-р Ленче Пуздерлиска и д-р Живко Попов.

Со мнозинство гласови на Конститутивното собрание за прв претседател е избран проф. д-р Алексеј Дума, кој на оваа функција беше во четири мандати од јуни 1992 година до април 2008 година. Противкандидат на изборното ливче на конститу-

12 јуни 1996 – 16 јуни 2000

ВТОРО ИЗБОРНО СОБРАНИЕ (ВОЗОБНОВЕНА ЛКМ)

Второто Изборно собрание на Лекарската комора на Македонија е одржано на 12 јуни 1996 година во Воената болница во Скопје.

Во извештајот за работата на органите и телата на Лекарската комора, потпишан од претседателот д-р Алексеј Дума, од првата конститутивна седница до Второто изборно собрание беа презентирани активностите и проблемите со кои се соочувала Комората. Во него се вели дека активностите на сите органи и тела биле насочени кон создавање услови за оптимално и независно функционирање преку обезбедување простор, континуиран прилив на средства, со настојување тие да бидат од сопствени извори, дефинирање на правниот статус, добивање својство на правно лице и континуиран контакт со членовите за информирање и консултирање за задачите што се преземаат и ќе се преземаат.

Уште на самиот почетокот Лекарската комора се соочи со повеќе проблеми кои се закануваа да ја блокираат нејзината работа. Комората немаше никаков извор на средства потребни за нејзиното функционирање. Комората немаше простор во кој стручната служба што допрва требаше да се формира би ги извршувала задачите на новата организација за што, всушност, и беше формирана. Примарна задача беше да се обезбеди простор за работа и траен извор на средства за извршувањето на функциите.

Беше повеќе од логично почетните активности да бидат насочени за создавање минимални услови за непречена работа, обезбедување простор, редовен извор на средства и дефинирање на правниот статус и добивање својство на правно лице. Во тие први денови се наметна и потребата за обезбедување постојана комуникација со членовите на Лекарската комора, информирање за работата и проблемите со кои се соочува Комората.

На почетокот, првите две години Лекарската комора ја користеше фотолабораторијата на Институтот на судска медицина и криминалистика при Медицинскиот факултет во Скопје. Работата на Лекарската комора се темелеше на волонтерска работа на членовите на Извршниот одбор и еден правник. Трошоците што беа потребни за нормална работа на Комората се обезбедуваа од Институтот и еднократната помош на Деканатот на Медицинскиот факултет во Скопје, клиниките при Медицинскиот факултет, Стоматолошката клиника, Здравствениот дом во Скопје, Медицинските центри од Битола, Штип, Прилеп, Демир Хисар, Охрид и други.

Една од првите одлуки на Извршниот одбор на Лекарската комора беше да се изготви регистар на докторите по медицина и стоматологија. По одлуката на Извршниот одбор за изготвување на регистар на доктори по медицина и стоматологија, Собранието на Комората донесе одлука за воведување членарина за сите доктори што ќе бидат во регистарот. На тој начин се очекуваше дека ќе бидат обезбедени минимални средства за активностите на Комората.

Во првите четири години се одржаа шест седници на Собранието, 80 седници на Извршниот одбор каде беа на дневен ред над 800 точки. Во органите и телата на Комората, во комисиите, поткомисиите и работните групи беа ангажирани повеќе од 500 члена. Во овој период се формираа и 42 општински и подрачни одбори.

Во тој почетен период беше реализирана и посета на делегација на Лекарската комора на Комората на тогашната Република Словенија.

Се интензивираше соработката со Македонското лекарско друштво особено при изготвувањето и реализирањето на програмата за континуирана едукација на докторите.

Посебно значаен беше и почетокот на комуникацијата со Комисијата за здравство на Собранието на Република Македонија и Министерството за здравство. Најпрвин таа се состоеше во размена на акти и организирање заеднички средби за одредени прашања од заемен интерес. За жал, соработката во текот на 1996 година ненадејно е прекината без никакво образложение и покрај сите настојувања на Извршниот одбор на Комората да се откријат причините. Јасен беше ставот на Извршниот одбор и Собранието на Комората дека таа не може да се третира како опозиција во каква било форма и дека Лекарската комора на Македонија е подготвена секогаш да соработува со законодавната и извршната власт по прашања од заеднички интерес, а за подобрување на здравствената дејност во државата, зголемувањето на професионалната и стручна моќ на докторите, а сè во интерес на поефикасна, рационална и економична здравствена заштита.

Во овој период Лекарската комора во целост ја заокружи и усогласи правната регулатива со одредбите на Законот за здравствена заштита.

По донесувањето на Одлуката на Уставниот суд на Република Македонија за укинување на неколку одредби од Статутот и другите акти на Комората кои го регулираат продолжувањето на лиценцата и посебните услови за нејзино издавање се отвори можноста Собранието на Комората дефинитивно да ги допрецизира одредбите на Статутот на Лекарската комора на Македонија, Правилникот за регистар на докторите и Правилникот за начинот и постапката за издавање и одземање лиценца за работа. Во пакет со овие правилници беше усвоен и Деловник за работа на Собранието.

Собранието врз основа на овластувањата што ги дава Статутот на Комората го усвои и Кодексот на медицинска деонтологија, Правилник за работа на Судот на честа, правилници за материјално-финансиско работење и Правилник за доделување награди за особени постигнувања во областа на здравството „Св. Наум Охридски“.

Органите и телата на Лекарската комора својата работа ја насочија кон повеќе прашања во интерес на унапредувањето на здравствената заштита и местото и третиот на докторите. Во овие рамки три години се усвојуваат програми за проценка на состојбите и потребите од докторски кадар во Република Македонија. Со нив се предвидува редуцирање на бројот на запишани студенти на Медицинскиот и Стоматолошкиот факултет во Скопје. Овие процени се доставуваа до деканатите на двата факултета, Ректоратот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Министерството за здравство и Министерството за образование.

Во Комората е изготвена и Програма за континуирана борба против надрилекарството која ќе треба да се реализира заедно со Инспекциската служба при Министерството за здравство и Министерството за труд и социјална политика. Од Програмата произлезе и иницијативата на Комората која беше адресирана до Министерството за правда и Собранието на Република Македонија за правно регулирање на проблемот на надрилекарството во новиот кривичен закон кој токму во тој момент бил во собраниска процедура.

Во 1994 година Лекарската комора усвои и Упатство за заштита на здравствените работници од СИДА, кое беше промовирано во Прилеп.

Уште од конституирањето Комората започна со перманентно ангажирање за реално вреднување на трудот на докторите. За таа цел се интензивира соработката со

Министерството за здравство со цел да биде донесен ценовник на здравствените услуги. Во овој период видливо е ангажирањето на Комората во активностите на законодавната и извршната власт за развој на здравството во државата со заокружување на законската регулатива преку усвојување нови текстови на Законот за здравствена заштита, Законот за здравствено осигурување и со донесување нов закон како закон за доктори.

Лекарската комора во рамките на своите активности се занимаваше и со специјализацијата на докторите, за што беше изготвен и правилник за добивање специјализација. Правилникот беше испратен до Министерството за здравство.

Во овој период е формирана и Комисија за приватно здравство. Оваа Комисија заедно со Здружението на приватни лекари почна со активности за утврдување на критериумите за потпишување на договорите меѓу приватните лекари и Фондот за здравствено осигурување.

Во првиот четиригодишен период Лекарската комора на Македонија издаде 2.500 лиценци за работа. Тоа, всушност, претставуваше замена на уверенијата за положен стручен испит, положена специјализација, односно супспецијализација.

Во рамките на меѓународната активност Лекарската комора стана член на МОКС и на Европската организација за квалитет, во нејзината Секција за здравствена заштита.

Во 1995 година, врз основа на измените на Законот за здравствена заштита, овозможено е формирање на посебна комора на докторите по стоматологија.

Врз основа на Законот за здравствена заштита докторите по стоматологија се издвоија од Лекарската комора на Македонија. Докторите по стоматологија формираа посебна Комора на стоматолозите на Македонија. Тоа значи дека од 1995 година функционираат две комори – Лекарска комора и Стоматолошка комора.

Вториот состав на Извршниот одбор на Лекарската комора на фотографија пред просториите во населбата Капиштец

Делегатите на Собранието на Лекарската комора на Македонија повторно за претседател го избраа д-р Алексеј Дума. За негов заменик е избран д-р Страшо Наумовски. Собранието ги избра и членовите на новиот Извршен одбор: д-р Страшо Наумовски, д-р Владо Хаџиев, д-р Павел Сотировски, д-р Драган Филиповиќ, д-р Ленче Пуздер-

лиска, д-р Венко Бакалинов, д-р Јордан Наумов, д-р Драги Гечев, д-р Миодраг Милутиновиќ и д-р Иванка Стефановска.

16 јуни 2000 – 1 јуни 2004

ТРЕТО ИЗБОРНО СОБРАНИЕ

Третото Изборно собрание на Лекарската комора на Македонија се одржа на 16 јуни 2000 година во амфитеатарот на Институтот за судска медицина во Скопје.

Во периодот од Второто до Третото изборно собрание, под раководство на д-р Алексеј Дума, со несмалена динамика продолжија активностите на органите и телата на Комората и ангажирањето на членовите кои покажуваа интерес за работата на нивната професионална организација.

Во овој период беа одржани пет седници на Собранието на Комората. Извршниот одбор, пак, одржа 56 седници, при што се разгледани 300 точки на дневните редови. Одржани се околу 140 состаноци на комисиите, поткомисиите и работните групи. Во органите и телата беа вклучени околу 600 члена на Комората.

Во овој период посебно значење имаат регионалните средби на кои највисоките претставници на раководството на Комората пред отворен форум ги запознаваа членовите со активностите што се одвиваат во Лекарската комора. За овој начин на директно информирање се одржани 20 регионални средби. Оваа практика е присутна во Лекарската комора од нејзиниот почеток. Притоа во многу наврати е потенцирано дека тоа е најдобриот начин да се биде блиску до членовите и директно да се чујат забелешките во работата, но и да се предлагаат области каде Комората треба да го бара своето место. Во овој период очигледно е засилувањето на авторитетот на општинските организации на Лекарската комора.

Во центарот на вниманието, меѓу другото, се реформите во здравството врз основа на кредит на Светска банка. Во таа насока треба да се споменат големиот број средби и состаноци на сите нивоа во Комората со претставниците на Светска банка, Меѓународната проектна единица (МПЕ) и други светски асоцијации. Во фокусот на вни-

манието на овие средби за Лекарската комора бил статусот на докторот како главен носител на спроведување на реформските зафати. За многу прашања е постигнат консензус, но остануваа многу отворени прашања, посебно за Комората, за местото на докторите и обезбедувањето услови за давање поквалитетна здравствена заштита на населението.

Исто така, и во овој период Лекарската комора настојуваше да биде дефиниран докрај недефинираниот правен статус на Комората. Напорите Лекарската комора да го добие вистинскиот третман во здравствениот систем во голема мера донесоа резултати. Лекарската комора е прифатена како партнер при донесувањето важни одлуки. Статусот на партнер придонесе да се развие добра соработка со Министерството за здравство и Комисијата за здравство при Собранието на Република Македонија. Тоа резултираше со учество при подготвувањето на законската регулатива во областа на здравството. Во органите и телата беа разгледувани измените и дополнувањата на Законот за измени и дополнувања на Законот за здравствена заштита, Законот за здравствено осигурување, Законот за лекови и Законот за ветеринарство. Лекарската комора беше премногу заинтересирана за целосно правното регулирање на статусот на Комората. Со влегувањето во Собраниска процедура се чинеше дека ќе бидат прифатени забелешките на Комората, сепак, тоа не се случи.

Лекарската комора посебно учествуваше во расправата по Измените и дополнувањата на Законот за здравствено осигурување. Голем дел од забелешките од Комората беа прифатени и вградени во новиот Закон за здравствено осигурување. Во тој период претставници на Лекарската комора на Македонија беа повикувани на седниците на Комисијата за здравство при Собранието на Република Ма-

Членовите на Собранието на лекарската комора на Третото изборно собрание

кедонија. Уште повеќе претставниците се покажаа доста креативни при подготвувањето на текстовите на законите. При утврдување на текстот на Законот за измени и дополнувања на Законот за здравствено осигурување и при утврдувањето на законското решение за утврдување на средствата за работа на Фондот не беше прифатен предлогот дополнителен извор на приходи на средства да биде дел од акцизите на алкохолните пијалаци и цигарите.

Ако во центарот на вниманието во Лекарската комора беа расправите во Собранието на Република Македонија за измените и дополнувањата на двата стожерни закони во областа на здравството, Законот за здравствена заштита и Законот за здравствено осигурување, внатре во Комората се работи на подготовка на текст на закон за доктори. Последната верзија на текстот на законот беше доставена до општинските одбори заради запознавање и за предлози за подобрување на текстот.

Во овој период заедно со претставниците на Конзорциумот на BIS/NICARE и Меѓународната проектна единица беше разгледувана содржината и начинот на спроведување на континуираната медицинска едукација во примарната здравствена заштита. Резултат на тоа беа измени и дополнувања на Програмата за континуирана едукација во рамките на статутарните определби на Комората заедно со Министерството за здравство, Медицинскиот факултет и Македонското лекарско друштво.

Беше покрената и иницијатива пред Уставниот суд за оценување на законитоста на договорот за уредување на односите меѓу Фондот за здравствено осигурување и давателите на здравствени услуги.

Четирите години на вториот мандат на Комората од нејзиното возобновување беа насочени кон правно допрецизирање на статусот на Комората. За жал, Комората континуирано наидувааше на сериозни пречки, со цел, според констатациите на органите, да се задржи монополистичката позиција од административната власт. И покрај тоа што Лекарската комора на Македонија немаше никакви формално правни овластувања за активно учество во креирањето и трансформирањето на здравствениот систем, енергично се спротивставуваше на понудениот концепт за реформи во здравството со укажување на низа неправилности и нелогичности во понудените решенија за реформи.

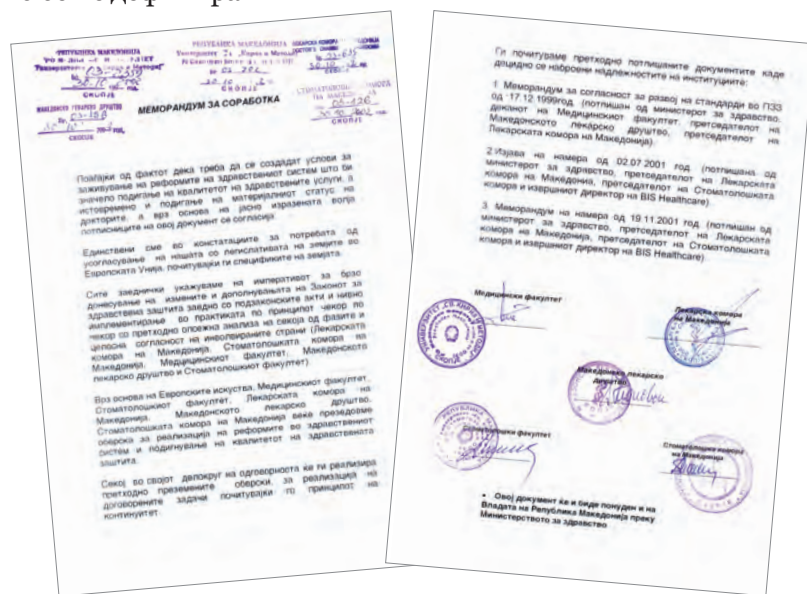
Во рамките на активностите во овој период Лекарската комора спроведе анкета за „Јавното мислење на докторите-98“ со тема „Докторите за реформите и актуелните состојби во здравството“. Иако анкетираниите се изјаснија во прилог на реформите во здравството, беше присутен сериозно критичен став во однос на актуелните

реформски зафати. Докторите кои зедаа учество во анкетата изразија и висок степен на песимизам во однос на очекувањата од реформите, како и во однос на подобрување на нивниот материјален и професионален статус.

Овој период од постоењето на Лекарската комора на Македонија ќе биде запаметен по Меморандумот за согласност за развој на стандарди во примарната здравствена заштита. Меморандумот го потпишаа Министерството за здравство, Медицинскиот факултет во Скопје, Лекарската комора на Македонија и Македонското лекарско друштво. Меморандумот беше доказ за согласност и подготвеност за процесот на промени, кој има за цел подигање на стандардите на здравствена заштита која се практикува на примарно ниво. Овој документ беше резултат на иницијативата на Лекарската комора на Македонија за потребата од определување концепт во кој ќе биде дефинирано кон какво здравство се цели и по која стратегија ќе се работи и која е целта што треба да се постигне. Јасно беше дефиниран ставот дека здравството е од општ интерес и под- еднакво важен за целото општество.

Како продолжение на овие иницијативи про- излезе и предлогот за иницирање изготвување национална стратегија за развој на здравството како општ документ. Идејата на Лекарската ко- мора беше прифатена од Министерството за здравство. За таа цел во Лекарската комора на Ма- кедонија е формирана работна група во која покрај членовите на Комората беа вклучени претставници на Министерството за здравство, Медицинскиот факултет во Скопје и Самостојниот синдикат за здравство. Заради целосно деполитизирање Маке- донската академија на науките и уметностите при- фати да биде носител на активностите околу подготвувањето на националната стратегија. За таа цел е формирана експертска група во чиј состав пок- рај два члена на МАНУ имаше и претставници на Лекарската комора, Македонското лекарско друштво, Медицинскиот факултет и други.

Член на Лекарската комора на Македонија од Општинскиот одбор Чаир повторно покрена постапка пред Уставниот суд на Македонија за оценување на уставноста на членот 155 став 1 од Законот за здравствена заштита и член 4 од Статутот на Комо-

Меморандумот за сора- ботка како преземање обврска за реализација на реформите во здравството и подигање на квалитетот на здравствената заштита

рата за утврдување на правниот статус на Комората. Во постапката Уставниот суд оцени дека одредбите кои се оспоруваат се во согласност со уставот и дека Лекарската комора претставува институција со јавно-правен карактер во здравствената служба. Според одлуката на Уставниот суд, членувањето во Лекарската комора е задолжително за сите доктори во државата.

Извршниот одбор на Лекарската комора по Третото изборно собрание пред просториите на улицата „Народен фронт“

Третиот состав на Собранието на Лекарската комора на Македонија за претседател повторно, по трет пат, го избра д-р Алексеј Дума.

За претседавач на Собранието беше избран д-р Страшо Наумовски. Собранието избра и двајца потпретседатели, д-р Миодраг Милутиновиќ и д-р Магдалена Наумовска-Жантева. За нови членови на Извршниот одбор беа избрани: д-р Светлана Николова-Нешовска, д-р Јордан Наумов, д-р Божин Ичев, д-р Боро Поповски, д-р Миодраг Милутиновиќ, д-р Раде Филиповски, д-р Дончо Китевски, д-р Мира Костојчинова, д-р Никола Силјановски и д-р Магдалена Наумовска-Жантева.

1 јуни 2004 – 9 април 2008

ЧЕТВРТО ИЗБОРНО СОБРАНИЕ

Четвртото изборно собрание се одржа на први јуни 2004 година во просториите на Клубот на пратениците во Скопје.

Во своевидниот рекапитулар д-р Алексеј Дума, во својот четврти мандат, во периодот меѓу Третото и Четвртото изборно собрание, покрај мноштвото други прашања во центарот на интересирањето ги посочи реализацијата на две круцијални задачи кон кои Комората го насочи своето внимание. Во прв план е имплементацијата на измените и дополнувањата на Законот за здравствена заштита, поточно јавните овластувања што во овој период ќе ги добие Лекарската комора на Македонија. Притоа се поаѓаше од ставот дека не смеат да се дозволат импровизации зашто лесно може да се прокоцка сето она што го работела Комората во дванаесетте години од формирањето.

Дел од присутните на Четвртото изборно собрание

Втора крупна задача е утврдувањето на цената на здравствените услуги што за Комората треба да биде клучен испит зашто во таа цена е вклучен и трудот на докторот.

Точно една година од Четвртото изборно собрание на Лекарската комора, на денот кога се одбележува возобновувањето, Комората и официјално ги доби првите јавни овластувања. На свеченоста во Клубот на пратениците претседателот на Лекарската комора на Македонија, д-р Алексеј Дума, од министерот за здравство, д-р Владо Димов, ги доби потпишани подзаконските акти за лиценцирање, релиценцирање и полагање на стручните испити, како и водењето на регистарот на доктори.

Во обраќањето до присутните, меѓу кои и претседателот на Собранието на Република Македонија, Љупчо Јордановски, претседателот на Лекарската комора, д-р Алексеј Дума, истакна дека со чинот на предавањето на позаконските акти се доближуваме до европската легислатива. Токму затоа пред Комората се поставуваат многу одговорни задачи што треба да се реализираат со максимална сериозност.

Само за една година од добивањето на подзаконските акти, над 1.500 доктори добија нови лиценци. Исто толкав број лекари беа запишани во регистарот на лекари.

Отпочна и акредитацијата на стручните собири, како еден од условите за продолжување на лиценцата. Започна и процесот за полагање и нострификација на државниот испит во Лекарската комора.

На Четвртото изборно собрание повторно за претседател беше избран д-р Алексеј Дума. Ова за него беше четврти мандат да раководи со Лекарската комора на Македонија.

За претседавач на Собранието делегатите го избраа д-р Страшо Наумовски. Собранието избра и двајца потпретседатели, д-р Миодраг Милутиновиќ и д-р Салих Керими.

Нови членови на Извршен одбор врз основа на изјаснувањето на делегатите станаа: д-р Љуљзим Мела, д-р Славица Стојанова, д-р Дијана Шишкова-Гајдациска, д-р Радица Мацовска, д-р Софијанка Гламочанин, д-р Миодраг Милутиновиќ, д-р Гоце Поповски, д-р Зоран Котевски, д-р Салих Керими и д-р Стојан Давитковски.

За оваа цел беа подготвени правилници кои ја уредуваа постапката за акредитација на стручните собири и за полагање и нострификација на државниот испит. Главна роља при подготвувањето на правилниците имаа членовите на Лекарската комора кои ги користеа искуствата на лекарските комори во развиените држави на Европа.

Тоа е круна на сите овие години кога Комората се етаблираше како респектабилна професионална асоцијација на сите доктори во државата.

9 април 2008 – 25 мај 2012

ПЕТТО ИЗБОРНО СОБРАНИЕ

Петтото Изборно собрание имаше три продолженија. Членовите на Петтото собрание првата седница ја одржаа на 9 април 2008 година во амфитеатарот на Институтот за судска медицина. Следуваа уште две продолженија. Првото продолжение беше на 14, а второто на 22 април.

Дури по третата седница беше комплетирано раководството на Лекарската комора.

Во центарот на вниманието на новото раководство на чело со д-р Владимир Борозанов беше Предлог-законот за измени и дополнувања на Законот за здравствена заштита. Лекарската комора активно учествуваше во разгледување на Предлог-законот. По една година, во текот на 2010 беше разгледан и работниот текст. По широки консултации меѓу членовите и стручната јавност Комората потенцираше потреба од заложби на утврдување на статусот на Лекарската комора, обединување на функцијата на јавното и

Три продолженија на Третото изборно собрание на Лекарската комора на Македонија

приватното здравство, озакопување на мрежата на здравствени установи и здравствената дејност, дефинирање на здравствените установи и здравствената дејност, дефинирање на функциите на здравствените установи и нивното управување или раководење, одредување на статусот на здравствените работници и соработници, како и прашања од доменот на концесиите и надзорот.

Во овој период по долгогодишни настојувања Лекарската комора ги заврши подготовките за донесување закон за докторска дејност.

Комората имаше и активна и значајна улога во подготовката на Законот за признавање на професионалните квалификации, како еден од повеќето закони со кои нашата законска регулатива се усогласува со регулативата на Европската Унија.

Лекарската комора на Македонија со успех ја реализира обврската која произлезе од Законот за здравствена заштита, а се однесуваше на обврската докторите на медицина да ја обноват лиценцата за работа. Според регистарот на Комората од вкупниот број доктори 5.129 со обврска за обнова на лиценцата поднесени се 4.624 барања. Од нив лиценците им се обновени на 4.180 доктори, 120 барања не исполнуваа услови за обновување на лиценцата. Околу 500 доктори не поднесоа барања за обнова на лиценцата, најчесто поради исполнување на условите за заминување во пензија и други оправдани причини.

Во овој период беа усвоени измените и дополнувањата на Правилникот за издавање, продолжување, обновување и одземање на лиценцата. Измени и дополнувања имаше и во Правилникот за облиците, критериумите и распоредувањето на облиците и бодовите на стручно усовршување за обновување на лиценцата за работа на здравствените работници со високо образование од областа на медицината.

Комората ги реализираше и тековните обврски како што се барањата за упис во Регистарот на докторите, издавање лиценци за работа.

Лекарската комора реализираше и десет испитни сесии со 405 кандидати за полагање стручен испит на докторите на медицина кои факултетот го завршиле во Република Македонија, како и нострификација на стручниот испит на докторите на медицина, кои стручниот испит го положиле во странство.

Проф. д-р Владимир Борозанов

Проф. д-р Владимир Борозанов, интернист-кардиолог е роден во Битола на 20 јануари 1945 година. Во 1968 година дипломира на Медицинскиот факултет во Белград, а специјализација и супспецијализација заврши на Медицинскиот факултет во Скопје.

Беше редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје.

Самостојно или заедно со соработници има објавено над 300 стручни и научни трудови.

Целиот работен век го помина како вработен во Универзитетската клиника за кардиологија во Скопје.

Сега е пензионер.

Основните организации на Лекарската комора за функцијата претседател предложија двајца кандидати.

Врз основа на изјаснувањето на делегатите, мнозинство гласови доби

д-р Владимир Борозанов. На тој начин тој го доби мандатот наредните четири години да раководи со Лекарската комора.

На истата седница од 9 април д-р Живко Даскаловски беше избран за претседавач на Собранието.

На продолжението од работата на Изборното собрание што се одржа на 14 април беше избран и

новиот состав на Извршниот одбор.

На третото продолжение на седницата од 22 април беа избрани и другите органи и тела на Лекарската комора на Македонија со мандат во наредните четири години.

Собранието избра двајца потпретседатели д-р Стоје Стојмановски и д-р Идриз Орана.

За нови членови на Извршниот одбор покрај потпретседателите беа избрани: д-р Никола Пановски, д-р Роза Наумоска, д-р Душан Јовановски, д-р Влатко Миташев, д-р Сашо Стојчев, д-р Фатмир Џафери, д-р Љупчо Пемовски и д-р Биљана Петковска-Огњанова.

25 мај 2012 – 23 мај 2017

ШЕСТО ИЗБОРНО СОБРАНИЕ

Шестото изборно собрание се одржа на 25 мај 2012 година во салата на Стопанската комора на Македонија.

За нов претседател на Лекарската комора на Македонија беше избран д-р Кочо Чакаларовски.

Мандат од пет години
за раководството
избрано на
25 мај 2012 година

заштита. Извршени се и првите стручни надзори и тоа во Општата болница во Велес и Здравствениот дом во Гостивар.

Потпишан е Меморандум за соработка меѓу Лекарската комора на Македонија, Министерството за здравство и невладината организација Link Across од Соедине-

Петтото изборно собрание се одржа со една година задоцнување со продолжен мандат кој траеше речиси пет години.

Лекарската комора во овој период под раководство на д-р Чакаларовски ги заврши сите потребни подготовки и започна со реализација на стручен надзор, како јавно овластување утврдено со Законот за здравствена

тите Американски Држави. Со Меморандумот се отвори можност за работа на доктори од САД во здравствените установи во Република Македонија во функција на доедукација на македонски специјалисти и подигнување на квалитетот на здравствените услуги во здравствениот систем во нашата држава.

Издадени се повеќе времени лиценци на доктори странски државјани за обука и едукација на наши доктори поднесени од здравствени установи, како и 120 барања за времени лиценци на странски државјани за обука и едукација на наши доктори поднесени од Министерството за здравство и од невладината организација Интегритет Алфа Омега.

Само во периодот септември 2013 – август 2014 година се организирани 7 испитни сесии на кои стручниот испит го полагаале 250 доктори на медицина. Од нив стручниот испит го положиле вкупно 241 доктор на медицина.

Врз основа на новото јавно овластување во истиот период се спроведени 27 редовни и вонредни стручни надзори. Од нив 6 биле редовни, а 21 вонреден стручен надзор.

Со новиот Закон за медицински студии и континуирано стручно усовршување на докторите донесен во 2013 година за прв пат во Република Македонија се формира Медицински симулационен центар. Тоа е самостојна установа во која удели имаат Министерството за здравство, Лекарската комора на Македонија и медицинските факултети во Скопје, Тетово и Штип.

Воведена е бесплатна правна помош од адвокатски тим за проблеми и прашања од областа на здравството и здравствената регулатива за членовите на Лекарската комора на Македонија.

Интересно е да се спомене дека во овој период Комисијата за етички и правни прашања разгледала 37 претставки на пациенти, лекари и надзорни тела во кои се барани мислења, сугестии и ставови од релевантни институции, клиници, болници, здравствени установи и слично, со цел мериторно постапување.

Во овој период посебна комисија работи на измени и дополнувања на Статутот на Лекарската комора на Македонија. Станува збор за допрецизирање на статутарните одредби што произлегле од секојдневната работа или од измени дополнувања на законската регулатива, која, меѓу другото, ја регулира и областа во која функционира Лекарската комора.

Во рамките на стручната служба на Лекарската комора е формирано Проектно одделение кое ќе има за цел поттикнување, поддршка и реализација на активнос-

тите за развој на лекарската професија и благодет на лекарите во Република Македонија. Проектното одделение треба да воспоставува соработка со домашни институции, невладини организации (фондовите одобрени од Европската комисија преку

Проф. д-р Кочо Чакаларовски

Проф. д-р Кочо Чакаларовски, интернист-нефролог е роден во Крушево на 24 април 1948 година. Проф. д-р Чакаларовски беше редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје.

Беше раководител на Одделението за нефролошко лекување и нега на болни при Универзитетската кли-

ника за нефрологија каде го поминува работниот век.

Автор е на бројни стручни и научни трудови.

Сега е во пензија.

Третата здравствена програма и „Хоризонт 2020“) и со домашни научни институции за да се обезбеди пристап до финансиските средства и пристап до поголем број домашни и меѓународни проекти.

Делегација на Лекарската комора на Македонија учествуваше и на Симпозиумот на коморите од Централна и Источна Европа ZEVA што се одржа во Загреб.

Д-р Кочо Чакаларовски е избран за нов претседател на Лекарската комора на Македонија.

За нов претседавач на Собранието делегатите го избраа д-р Влатко Миташев.

За потпретседатели на Лекарската комора на Македонија се избрани д-р Ленче Нелоска и д-р Џабир Бајрами.

Нови членови на Извршниот одбор станаа: д-р Игор Николов, д-р Биљана Петковска-Огњанова, д-р Ѓеорги Петков, д-р Маријан Шокаровски, д-р Боро Илиевски, д-р Игор Дабески, д-р Илберт Адеми, д-р Мухамед Асани, д-р Лилија Чолакова-Дервишова и д-р Идриз Орана.

23 мај 2017 – 2022

СЕДМО ИЗБОРНО СОБРАНИЕ

Членовите на Седмото изборно собрание од возобновувањето на Лекарската комора одржаа две седници. Првата седница се одржа на 12 мај во ресторанот „Воденица“ во Скопје, а втората на 23 мај во ресторанот „Ексклузив“.

Членовите на Собранието одлучија нов претседател да биде д-р Калина Гривчева-Старделова.

На Изборното собрание во „Воденица“ за заменик-претседател на Лекарската комора на Македонија е избран д-р Илбер Бесими.

Седмото изборно собрание на Лекарската комора на Македонија со две заседанија

Проф. д-р Калина Гривчева-Старделова, актуелен претседател на Лекарската комора на Македонија

Професор д-р Калина Гривчева-Старделова е родена 1963 година во Скопје. Средно образование заврши во Скопје, а високо на Медицинскиот факултет во Скопје во 1987 година.

Докторската дисертација од областа на гастроентерохепатологија ја одбрани во 2014 година на Медицинскиот факултет во Скопје.

По завршувањето на студиите на Медицинскиот факултет е вработена на Универзитетската клиника за гастроентерохепатологија во Скопје.

Автор е на голем број трудови, од кои 3 во стручни списанија со импакт-фактор.

Сега е директор на Универзитетската клиника за гастроентерохепатологија.

Лекарската комора во периодот меѓу Шестото и Седмото изборно собрание, под раководство на д-р Гривчева-Старделова, беше во перманентна комуникација со Министерството за здравство со тоа што продолжија разговорите околу донесување нов закон за здравствена заштита и закон за докторска дејност, измените во системот Мој термин и за издавање упати, како и за измените во правото за дополнителна дејност за докторите и создавање единствена мрежа на здравствени установи. Исто така, во фокусот беа и функционирање един-

ствен здравствен картон, електронска евиденција на податоците, зголемувањето на платите и надоместоците за дежурствата на докторите и реализирање на кампањата за подигнување на достоинството на здравствените работници.

Лекарската комора, во согласност со своите надлежности и можности, на различни начини се обидува да помогне во справувањето со пандемијата на ковид-19. Во неколку наврати за персоналот во ковид центрите Комората обезбеди заштитна медицинска опрема, препознавајќи го тоа како приоритет во однос на други планирани коморски активности. Во соработка со Институтот за јавно здравје и Светската здравствена организација се организираа обуки за нејзино правилно и рационално користење. Исто така, беа организирани серија онлајн дискусии на теми поврзани со превенција и третман на ковид-19 на лекарите од сите нивоа на здравствениот систем. Притоа се разменуваа најнови сознанија и искуства. Поради големиот интерес, Лекарската комора овие дискусии ги продолжува и во понатамошниот период. Комората упати барање и до стручните здруженија кои се релевантни да дадат соодветни препораки и упатства за сите прашања поврзани со

превенција и третман на ковид-19 да организираат вакви активности. Притоа треба да се истакне важноста на здравствените професионалци кои неброени ноќи и денови поминуваа во заштитна опрема и маски под кои тешко се дише. Токму поради нивното несебично ангажирање Комората на сите свои членови им додели Благодарници за посебен придонес во справувањето со пандемијата.

Во однос на младите лекари кои се особено потребни и значајни за нашиот здравствен систем, обезбедивме услови за полагање на стручниот испит, во простор каде може да се запазат протоколите за безбедност и заштита, сè со цел да не се наруши процесот на продукција на кадар.

Иако се работеше во посебни и ограничувачки услови, не се наруши континуитетот на редовните активности на Комората, како што беа лиценцирањето на докторите по медицина, стручниот надзор, полагањето стручен испит и слично.

Лекарската комора на Република Северна Македонија во неколку наврати најостро реагираше на случаите на насилство над докторите и јавно ги осуди ваквите инциденти. Во тој контекст во соработка со Министерството за здравство, а на иницијатива на Лекарската, Стоматолошката и Фармацевтската комора, како и Здружението на медицински сестри, техничари и акушерки на Република Северна Македонија е потпишана Декларација која беше наречена „Стоп на насилството во здравството“.

Во овој период Лекарската комора на Република Северна Македонија оствари неколку средби со претставници од тимот на Светска банка кои беа во функција на унапредување на здравствениот систем во државата, пред сè, во примарната здравствена заштита.

По повод јубилејот, 25 години од основањето на Лекарската комора, востановена е награда за најдобрите студенти на медицинските факултети во државата, при што наградата ќе го носи името на прим. д-р Димитар Ивановски, најдобриот студент на првата генерација на Медицинскиот факултет во Скопје.

Лекарската комора меѓу членството спроведе и анкета за насилството врз лекарите, во која на докторите им беше испратен електронски прашалник. На прашалникот одговориле 1.061 испитаник. Од овој број 77,9 % наведуваат дека доживеале физичко или вербално насилство на работното место. Висок процент од 76 насто одговориле дека доживеале некаков вид насилство во последните 12 месеци. Вкупно 43 испитаници, или 5,2 проценти напишале дека биле изложени на физичко насилство без телесна повреда, а 13 или 1,6 проценти доживеале физичко насилство со телесна повреда.

Потпишан е и меморандум за соработка меѓу Здружението на новинари и Лекарската комора. Целта на овој документ е двете организации заеднички да работат на подигнување на соработката меѓу двете професии.

Делегација на Лекарската комора на Република Северна Македонија присуствуваше на Симпозиумот на лекарските комори на Централна и Источна Европа – ZEVA што се одржа во Љубљана, Словенија. Во фокусот на Симпозиумот беше проблемот со насилство врз докторите, специјализациите на докторите и нивната компетентност при практикувањето процедури во дијагностички и терапевтски постапки, лиценцирањето и континуираната медицинска едукација, како и практикувањето на протоколите во практиката.

По Симпозиумот во Словенија, наредниот се одржа во Будимпешта, Унгарија. На симпозиумот стана збор за обезбедување квалитет на системите на здравствена заштита, вакцинацијата – движења против антивакцинацијата и менталното и физичкото здравје на лекарите.

На Симпозиумот во Будимпешта беше донесена и одлука наредниот Симпозиум да се одржи во организација на Лекарската комора на Република Северна Македонија во Скопје.

На барање на членовите на Симпозиумот на лекарските комори на Централна и Источна Европа – ZEVA две години по ред нашата држава го организираше овој значаен собир.

Довербата за нов претседател членовите на Изборното собрание ѝ ја дадоа на д-р Калина Гривчева-Старделова, а на д-р Илбер Бесими за заменик-претседател.

Членовите на другите органи и тела на Лекарската комора беа избрани дополнително на продолжението на Изборното собрание во ресторанот „Ексклузив“.

За потпретседатели се избрани д-р Игор Дабески, д-р Иљир Шурлани и д-р Никола Граматниковски.

За членови на новиот Извршен одбор се избрани д-р Мевлудин Куч, д-р Илберт Адеми, д-р Мухмед Асани, д-р Душко Темелков, д-р Тодор Кичуков, д-р Алберт Леша, д-р Гордана Божиновска-Беака, д-р Аргент Муча и д-р Дениел Поповски.

По повеќегодишни ангажирања Лекарската комора успеа да стане рамноправна членка на Постојаниот комитет на европски доктори (The Standing Committee of European Doctors-CPME).

Инаку, постојаниот комитет на европски лекари ги застапува своите членови пред институциите на Европската Унија, обезбедува експертиза на највисоко ниво и во тесна соработка со Европската комисија учествува во креирањето на европските политики за прашања поврзани со здравството и здравствената заштита.

ВРЕМЕ НА ОРГАНИЗИРАЊЕ И СТЕКНУВАЊЕ ДОВЕРБА

Почетокот на работата на Лекарската комора, по нејзиното формирање, беше насочен кон афирмирање на придобивките што може да ги донесе коморското здружување кое беше прекинато од новата власт по завршувањето на Втората светска војна. Тоа значеше да се создаде организација која ќе биде способна да ја придобие довербата на сите лекари во државата, здравствените власти, но и на целото општеството.

Започна интензивна работа на оформување на правната регулатива врз основа на која ќе работи Комората. Требаше да се разгледаат актите донесени на Основачкото собрание и евентуално да се коригираат, но и да се донесат нови интерни акти и правилници, како и други документи врз кои ќе се темели работата на Комората, поточно функционирањето на нејзините органи и тела.

Раководството на Лекарската комора избрано на Конститутивната седница на 5 јуни 1992 година на почетокот имаше сериозно тешка задача да ја организира инфраструктурата на организацијата. Требаше да се оформат основни организации во сите општини на државата, да се изберат раководства кои ќе работат на својата територија за реализација на сопствените програми, како и на реализирање на задачите од политиката и организациските определби на повисоките органи и тела.

Лекарската комора на Македонија дополнително имаше уште една задача – активно да учествува во организацијата и реформирањето на здравствениот систем во државата. Поаѓајќи од потребата да фати чекор со современите текови во Европа каде што ја гледавме нашата иднина, во државата започнаа реформски зафати за што требаше и време, но и стручен кадар кој ќе може да помогне за детектирање на дефектите, да ги осмисли реформите и да се потруди да ги реализира. За согледу-

Лекарската комора одигра значајна улога во дефинирањето на приоритетните задачи за реформирање на здравствениот систем. Седница на Извршниот одбор во 2001 година

ската комора на Македонија заедно со Македонското лекарско друштво, Синдикатот за здравство, Медицинскиот факултет и други.

Раководството кое се избираше на максимално транспарентен начин беше свесно дека има кадровски потенцијал кој може да одговори на предизвиците на тоа време. Голем број од лекарите имаа искуство од мноштвото патувања во странство каде можеа да се запознаат со добрите и лоши страни на функционирањето на тамошните здравствени системи, ги познаваа проблемите со кои впрочем се соочуваа секој ден на работното место и можеа да понудат предлози како да се надминат одредени состојби.

Седница на Извршниот одбор на Лекарската комора во 2005 година под претседателство на проф. д-р Алексеј Дума

вање на потребните реформи и начинот на нивното реализирање во тоа време во нашата држава како своевидна помош на меѓународната заедница, во неколку наврати, престојуваша експерти кои требаше да не насочат при реализација на реформите кои во областа на здравството и здравствената политика ќе не доближат до Европа. Заедно со ресорното министерство во тој процес активно беше вклучена и Лекар-

Седница на Извршниот одбор 2010 година под претседателство на проф. д-р Владимир Борозанов

Користејќи го тој кадровски потенцијал Лекарската комора активно учествуваше и при подготовката на законската регулатива и нејзината конкретизација во подзаконските акти.

Сепак, една од приоритетните задачи за Комората, која, за жал, остана неосстварена, беше донесувањето закон за докторска дејност или закон за доктори кој подетално ќе ја регулира докторската дејност и местото и улогата на докторите во здравствениот систем и државата, како и нивната заштита. Малкумина се упатени во тоа зошто текстот на законот за доктори кој се подготвуваше во повеќе верзии речиси две и пол децении не може да ги помине здравствените власти.

Затоа во позначајните активности на шестото раководство на Лекарската комора по нејзиното возобновување сигурно е донесувањето на Повелбата која ја потпишаа Лекарската комора, Македонското лекарско друштво и министерот за здравство. Повелбата уследи по поголемиот број напади на лекарите и здравствените работници на нивните работни места. Таа почнуваше вака:

„Ние потписници на оваа Повелба, како и оние кои кон неа ќе пристапат, јавно се обврзуваме, секој во своите ингеренции, дека ќе работиме на заштита и унапредување на докторската професија преку донесување на Закон за докторска дејност...“.

СТРУЧНА СЛУЖБА НА КОМОРАТА

На почетокот активностите на Комората и работата на стручната служба се одвиваа во фотолабораторијата на Институтот за судска медицина и криминалистика при Медицинскиот факултет во Скопје.

Првите вработени во стручната служба на Комората во првите простории на Институтот за судска медицина во Скопје

Лекарската комора на почетокот од работата поминуваше тешки моменти кога се позајмувало буквално сè, па дури и хартија за пишување. Добредојдена била помошта што ја давале здравствените установи, фармацевтските компании, па дури и поединци.

Основните материјални трошоци за работа на Комората биле покривани од тогашната Основна организација на здружен труд – Институт при Медицинскиот факултет во Скопје. Со еднократна помош работата на Комората ја помагаа и Деканатот на Медицинскиот факултет во Скопје, неколку клиници при Медицинскиот факултет, Стоматолошката клиника, Здравствениот дом Скопје, медицинските центри од Битола, Штип, Прилеп, Демир Хисар, Охрид и други.

По две години, во август 1994 година, Лекарската комора се пресели во нови простории на улицата „Народен фронт“ број 21 во населбата Капиштец. За работа на органите и телата Лекарска комора доби простор од 124 квадратни метри. Деловниот простор Комората го користеше со закуп од Армијата на Република Македонија.

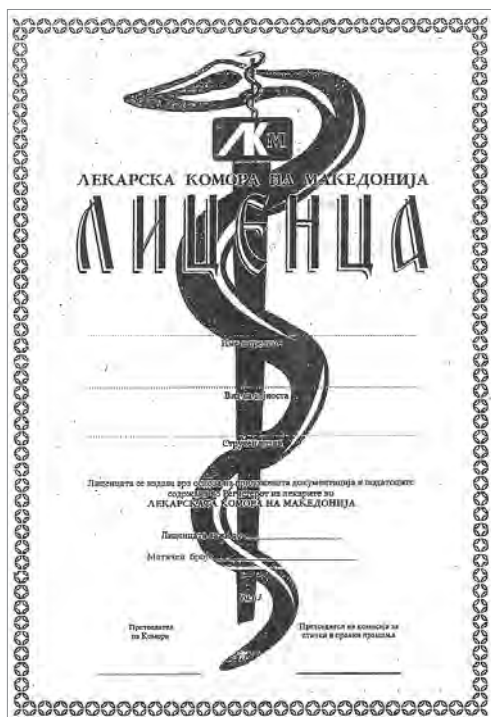
Како одминуваше времето од формирањето во далечната 1992 година условите за работа и реализирањето на активностите на органите и телата на Комората, како и работата на стручната служба стануваа сè подобри. На почетокот Комората започна да функционира само со еден вработен. Денес во Комората работат 16 стручни лица, оспособени да ги извршуваат задачите за нормално функционирање и работа на Лекарската комора.

Од први јануари 2010 година просториите на Лекарската комора на Република Македонија се наоѓаат на булеварот „Партизански одреди“ број 3. Лекарската комора на почетокот на 2010 година успеа да откупи дел од просториите кои беа сопственост на некогашната ИК Банка. Подоцна Лекарската комора го комплетира просторот купувајќи го и останатиот дел што остана во сопственост на Банката.

Сегашните простории на Лекарската комора на Македонија

ЛИЦЕНЦИРАЊЕ КАКО ПРВО ЈАВНО ОБЛАСТУВАЊЕ

Првата лиценца што ја добиваа докторите по медицина

Првите чекори за воведување на лиценцата за работа потекнуваат од декември 1994 година. На 23 декември 1994 година Собранието на Лекарската комора усвои Правилник за издавање и одземање лиценца за работа. Тогаш е утврдено и графичкото решение на лиценцата што ќе ја издава Лекарската комора. На истата седница делегатите на Собранието на Лекарската комора на Македонија усвоија и Правилник за континуирана медицинска едукација.

Издавањето на лиценца од Лекарската комора не беше регулирано со закон. Сепак, докторите ја добиваа првата лиценца која не требаше да се обновува.

Знаејќи дека доаѓа времето на озаконувањето на лиценцирањето и релиценцирањето, дека ако сакаме да се доближиме до Европа тоа мора да го направиме, Лекарската комора во првата деценија на овој век реализираше голем проект финансиран од невладини организации за воведување на лиценцата за работа и лиценцирањето на докторите. Резултат на тој проект беше подготовка за воведувањето на лиценцата која покрај дипломата за завршен Медицински факултет и положен стручен испит стана услов за извршување на докторската дејност.

Сè беше подготвено за почеток на процесот на лиценцирање и релиценцирање. Се чекаа подзаконските акти за да почне да функционира тој процес со кој докторите ќе можат да бидат легитимирани дека се обучени да работат со пациенти.

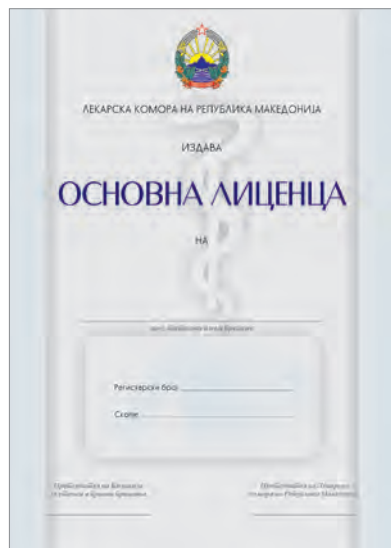
Брошурите што произлегоа од проектот за лиценцирање што го спроведе Лекарската комора

Лиценцирањето беше воведено со Законот за здравствена заштита и подзаконските акти што произлегоа од него.

Во Комората која ја очекуваше таа обврска како прво јавно овластување требаше да се создадат сите предуслови за функционирање на системот. Во прв ред тука се мислеше на регистарот на доктори во кој ќе бидат евидентирани сите што практикуваат медицина или ја вршат докторската дејност, а имаат лиценца за работа. Исто така, требаше да се направат сите предуслови за да профункционира многу поорганизиран процес на континуирана медицинска едукација врз основа на кој докторите ќе се здобиваат со правото на секои седум години да ја продолжуваат лиценцата за работа.

По сите овие подготовки што ги бараше законот, но и процесот на лиценцирање, на 15 март 2004 година докторите ги добија првите лиценци. Тие имаа важност во наредните седум години. Првото обновување на лиценците заврши на 15 март 2011 година. Речиси сите доктори при првото обновување на лиценцата ги исполнија обврските пропишани со правилник преку следење на континуирана медицинска едукација.

Воведувањето на лиценците и лиценцирањето беше првиот чекор од почетокот на процесот на доделување јавни овластувања на Лекарската комора на Македонија.

Првите лиценци пропишани со Законот за здравствена заштита од 2007 година

стручните упатства, оцена на стручната работа, како и процена на условите и начинот на укажување на здравствената заштита.

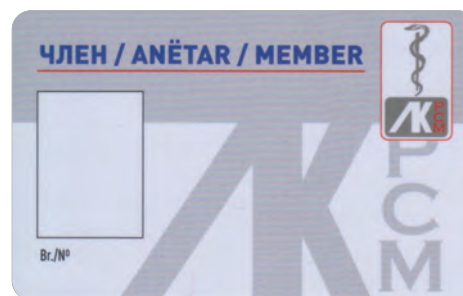
Сите членови на Лекарската комора од возобнувањето во 1992 година добија членски карти со кои се идентификуваа како припадници на докторската фела како во нашата држава, така и во странство.

Досега беа во оптек три вида членски карти. Првата во годините по формирањето, а вторите по воведувањето на лиценците за работа кои беа регулирани во Законот за здравствена заштита.

Првата членска карта за членовите на Лекарската комора на Македонија

Новите членски карти, трети по ред, како идентификација на докторите по медицина

МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

Во периодот од 1992 година Лекарската комора на Македонија развиваше богата меѓународна соработка во согласност со материјалните можности кои на почетокот беа повеќе од скромни. На почетокот се развиваше билатерална соработка меѓу државите што произлегоа од поранешна Југославија, како и со соседните држави.

Првата работна посета беше на Република Словенија. Делегацијата составена од д-р Алексеј Дума, претседател на Лекарската комора на Македонија, и Трајко Трајков, претседател на Судот на честа, на 14 и 15 април 1994 година беа гости во Љубљана на Лекарската комора на Словенија. Домаќинот, раководството на Лекарската комора на Словенија во службениот дел од посетата ги запознале гостите од Лекарската комора на Македонија со возобновувањето на работата на Лекарската комора на Словенија; организацијата на Комората; законодавството од областа на здравствената заштита на Република Словенија; законодавството од областа на приватната лекарска практика; интерните акти и правилници на Лекарската комора на Словенија; работата на комисиите за основната и болничката здравствена заштита; Комисијата на приватни лекари и другите комисии. На вториот ден од престојот на делегацијата на Лекарската комора на Македонија редовната месечна конференција за средствата за јавно информирање на Лекарската комора на Словенија била посветена на претставување на Лекарската комора на Македонија.

Исто така, треба да се одбележи и соработката со другите соседи. Развивајќи ги тие односи во Лекарската комора на Македонија се настојувало да се идентификуваат сите прашања што се од интерес за работата на Комората.

Лекарската комора на Македонија во текот на 1994 година стана членка на МОКС и на Европската организација за квалитет, во нејзината секција за здравствена заштита.

Со поддршка на Германското медицинско здружение Лекарската комора на Македонија од 2010 година стана член на Европскиот форум на медицински асоцијации (ЕФМА) и Светската здравствена организација.

Значајно е присуството на Лекарската комора на Македонија во Асоцијацијата на лекарските комори на земјите од Централна и Источна Европа. Во рамките на тие активности Лекарската комора на Македонија два пати беше домаќин на таканаречените симпозиуми на лекарските комори на земјите од Централна и Источна Европа.

Лекарската комора на Македонија во Скопје беше домаќин на IX Симпозиум што се одржа од седми до деветти јуни 2002 година. На Симпозиумот присуствуваа претставници на Германија, Хрватска, Полска, Чешка, Австрија, Романија и Албанија.

Учесниците на IX Симпозиум во фоајето на хотелот „Александар Палас“ во Скопје

на лекарските комори на земјите на Централна и Источна Европа. Овој пат во Скопје допатуваа 39 претставници на 17 држави и асоцијации. Во работата на Симпозиумот учествуваа претставници на Австрија, Албанија, Бугарија, Хрватска, Германија, Полска, Романија, Србија, Република Српска, Војводина, Чешка, Словачка,

Присутните делегации на IX симпозиум на крајот од дводневната работа усвоија заклучоци со кои се изнесени ставовите за одредени прашања во врска со местото и улогата на лекарските комори во современите здравствени системи и ги утврдија ставовите за задачите што треба да се реализираат. Заклучоците што се поместени во 21 точка беа усвоени од сите членови присутни на Симпозиумот во Скопје.

Од 30 септември до 2 октомври 2010 година Лекарската комора на Македонија по втор пат беше домаќин, овој пат на XVII Симпозиум

Кантон Сараево, Кантон Зеница-Добој, Светската медицинска асоцијација, Постојниот комитет на европските доктори и Македонија. Симпозиумот заврши со заклучокот да се подготви декларација во која ќе бидат содржани ставовите и мислењата искажани од присутните делегации.

Дел од учесниците на XVII Симпозиум во хотелот „Холидеј ин“ во Скопје

На 26.9.2020 година Лекарската комора на Република Северна Македонија по трет пат беше домаќин, овој пат на 27. Симпозиум на ZEVA, кој поради пандемијата со ковид-19 беше организиран преку платформата зум. Тема на состанокот на меѓукоморската средба беше: „Пандемијата со ковид-19, предизвици и искуства во земјите од ZEVA“.

Од 23 до 25 септември 2021 година Лекарската комора на Република Северна Македонија по втор пат, едоподруго, беше домаќин на 28. ZEVA Симпозиум, на кој учествуваа највисоките претставници на лекарските комори и здруженија од 17

Зум платформата со учесниците на 27. Симпозиум

Учесниците на 28. Симпозиум што втора година по ред се одржа во Скопје

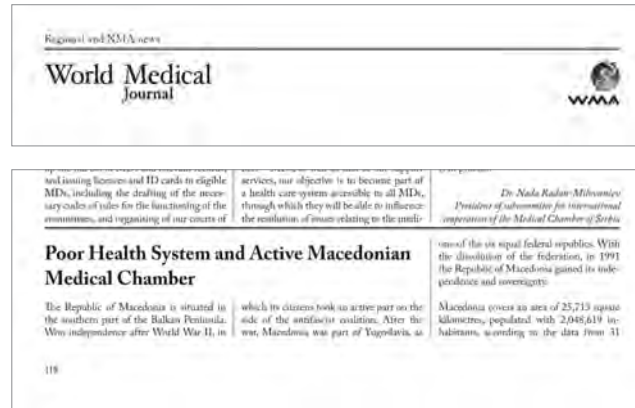
земји од Централна и Источна Европа. Главна тема беше „Медицински комори и ковид-19 во 2021 година: Промена на задачите и нови перспективи“.

Претседателот на Лекарската комора на Република Северна Македонија, проф. д-р Калина Гривчева-Старделова, во своето воведно обраќање истакна дека нашата Комора ја има честа симпозиумот да го организира втора година по ред и даде осврт на активностите кои Комората ги организираше во насока на намалување на негативните последици од пандемијата.

Во рамките на меѓународната активност Лекарската комора на Република Северна Македонија соработува и одржува контакти со лекарските комори и другите докторски асоцијации на повеќе држави. Исто така, често пати, делегации на Лекарската комора учествуваа на собири што се организираат во лекарските комори со кои соработува. Лекарската комора членува и во други меѓународни организации, а нејзини претставници активно учествуваат во нивната работа.

Значајна е воспоставената соработка со Сојузната лекарска комора на Германија. Секоја година Сојузната лекарска комора на Германија испраќа покана за присуство на Годишното собрание на Комората. Во повеќе наврати претставници на Лекарската комора присуствуваа на овие Годишни собранија на Сојузната лекарска комора на Германија.

Претставници на Сојузната лекарска комора на Германија во неколку наврати престојуваа во Македонија во посета на Лекарската комора. Со своето искуство, кое е повеќе од 115 години, претставниците на Сојузната комора на Германија беа на располагање да помогнат за унапредување на работата на Лекарската комора на Република Северна Македонија.

Светската медицинска асоцијација во своето гласило World Medical Journal во бројот 3 од јуни 2010 година посвети две страници за работата и активностите на Лекарската комора на Македонија. Во текстот, потпишан од Јосиф Џочков, беа презентирани успехите, но и проблемите со кои се соочувала и се соочува Лекарската комора.

На тој начин, со текстот во World Medical Journal, најверодостојно беше претставена Лекарската комора на Македонија пред пошироката светска јавност. Тоа е навистина голем успех ако се има предвид дека World Medical Journal е гласило на Светската медицинска асоцијација, една од најпрестижните докторски организации во светот.

ДОКТОРСКАТА НАГРАДА „СВ. НАУМ ОХРИДСКИ“

На седницата во јуни 1994 година Собранието на Лекарската комора на Македонија усвои Одлука за востановување награда за особени резултати за унапредувањето на здравството и работата на здравствените установи како највисока награда што ја доделува Комората, како и Одлука за доделување благодарница на поединци кои соработуваат со Лекарската комора и придонесуваат за афирмирање и успешно остварување на функциите на Комората.

На седницата на Собранието кога е донесена одлуката е усвоен и Правилник за доделување на наградата за особени постигнувања во здравството „Св. Наум Охридски“. Во истиот правилник се и одредбите за доделување благодарница на поединци за нивната соработка со Комората.

Предлогот беше инициран од Општинскиот одбор на Охрид. Наградата го добила името „Св. Наум Охридски“ поради фактот што станува збор за првиот познат целител и народен лекар на овие простори.

На почетокот тоа требало да биде награда за поединци и здравствени установи, а наградата да биде посребрена статуетка на „Св. Наум Охридски“.

На седницата кога се расправало за востановувањето на наградата дел од лекарите, како и членовите на Македонско лекарско друштво кои биле членови и на Собранието на Комората биле против предлогот да се востановува награда со образложение дека веќе постои наградата „Трифун Пановски“ која Друштвото ја доделува секоја година. Сепак, со мнозинство гласови усвоен е предлогот за востановување на наградата и е донесен Правилник со кој се уредуваат деталите околу наградата.

Наградата „Св. Наум Охридски“ се доделува во знак на признание за особени остварувања во областа на здравството, на поединец доктор по медицина. Наградата е парична и се доделува еднаш годишно на доктор кој во претходната година особено се истакнал со совесно и одговорно извршување на докторската професија, кој остварил особено добри резултати при лекување на пациентите и се стекнал со доверба и популарност кај нив, остварил добра соработка и однос со своите колеги, не истакнувајќи ги притоа своите амбиции и квалитети и не злоупотребувајќи го своето влијание кон пациентите за да се здобие со материјална корист. Наградата ја добива доктор кој доследно се придржувал кон принципите на медицинската етика и Кодексот на медицинската деонтологија. Иницијативата за доделување на наградата ја поднесуваат општинските одбори на Комората.

Како правило на конкурсите општинските одбори кандидираат по повеќе доктори без разлика на специјалноста на која припаѓаат.

Предлогот за тоа кој треба да ја добие наградата го донесува посебна комисија која ја избира Изборното собрание на Лекарската комора. Конечната одлука ја донесуваат членовите на Извршниот одбор. Искуството од првото доделување на наградата во 1995 година говори дека никогаш немало забелешки за изборот на оние што ја добиваат наградата.

Комисијата за доделување на наградата распиша конкурс на 9 јануари 1995 година. Конкурсот беше затворен на 31 јануари 1995 година. По разгледување на пристигнатите предлози наградата беше доделена на тимот лекари од Заводот за превенција, лекување и рехабилитација на кардиоваскуларните заболувања во Охрид, д-р Тоде Клишески, д-р Илија Прангоски, д-р Виктор Топалоски, д-р Стојка Маслова, д-р Наум Зимоски, д-р Марјан Котлар, д-р Михаил Шорко и д-р Изабела Наумоска.

Врз основа на Правилникот за доделување на наградата „Св. Наум Охридски“ Комисијата додели благодарници на Трајче Мукаетов, директор на АД „Алколоид“, Костадинка Кајмаковска, новинар-уредник во Македонската радио и телевизија и д-р Стојмир Петров, директор на тогашната Организација на здружен труд Институту при Медицинскиот факултет во Скопје.

Првата награда и благодарниците беа врачени на свеченоста по повод одбележувањето на денот на Лекарската комора на Македонија – 5 јуни 1995 година што се одржа во Даут-пашиниот амам во Скопје. На доделувањето на наградата и благо-

дарниците покрај другите гости присуствуваше и Стојан Андов, претседател на Собранието на Република Македонија.

По повод доделувањето на наградата и благодарниците пригоден збор за дотогашните активности на Комората, значењето и целта за доделувањето на наградата даде претседателот на Комората д-р Алексеј Дума. Пошироко образложение за изборот за доделување на наградата и благодарниците имаше д-р Брашко Глумов, претседател на Комисијата за награди.

ДОБИТНИЦИ НА НАГРАДАТА „СВ. НАУМ ОХРИДСКИ“

Д-р Драги Чакаларов (1995 година), д-р Александар Бошковски (1996), д-р Владимир Грнчаровски (1997), д-р Стојан Кулециоски (1998), д-р Цвета Маринова (1999), д-р Драги Филиповиќ (2000), д-р Климентие Матоски (2001), д-р Нада Симоска (2002) д-р Степан Стојковски (2003), д-р Грозде Спасовски (2004), д-р Драшко Настоски (2005), д-р Милчо Тренкоски (2006), Лилјана Соколова (2008), д-р Цветан Дукадиновски (2009), Данчо Балаловски (2011), д-р Загорка Рајчановска (2012), академик Владимир Серафимоски (2013) д-р Лидија Стоичовска (2014), Радосав Т. Наковски (2015), д-р Мирослав Бојацијевски (2016), д-р Дамир Тепшиќ (2017), д-р Гафур Мемети (2018), д-р Виолета Атанасовска (2019) и д-р Трајче Нешковски (постхумно)(2021).¹

¹ Наградата „Св. Наум Охридски“ во 2020 година поради пандемијата не беше доделена

НАГРАДА ЗА НАЈДОБРИТЕ СТУДЕНТИ „ПРИМ. Д-Р ДИМИТАР ИВАНОВСКИ“

По повод 25 години од основањето, Лекарската комора востанови награда која го носи името на прим. д-р Димитар Ивановски, најдобриот студент од првата генерација на Медицинскиот факултет во Скопје.

ДОБИТНИЦИ НА НАГРАДАТА

Невенка Ридова, Резеарта Елези и Надица Стојкова (2017), Марија Тодоровска, Леандра Кадриу и Анастасија Нацевски (2018), Никола Манев, Елиф Врајнко, Стефан Пандилов, Влатко Каранфиловски, Едита Рустеми и Натали Делипетрова (2019), Ева Палчевска, Стефан Коцев и Влора Нури Ибрахими (2020) и Милена Гривчевска, Халиме Мена и Сара Димковска (2021).

ИЗДАВАЧКА ДЕЈНОСТ

Лекарската комора на Република Северна Македонија има скромна издавачка дејност. Идејата на првото раководство на Комората, кое како практика беше прифатено од сите наредни раководства, е приоритет да добие транспарентноста при работата. Накусо, сите членови да добиваат информација што работат органите и телата на Лекарската комора и како се трошат средствата од членарината и другите прилози.

Веднаш по формирањето на Комората во 1992 година токму поради потребата за објективно и навремено информирање на членовите за активностите на органите и телата на Комората почна да излегува „Билтен“ како гласило на Комората. Првите шест броја на „Билтен“ беа печатени на печатар во околу стотина примероци. „Билтен“ информираше за работата на органите и телата на Комората и за актуелни прашања од интерес за нејзината работа. Наредната 1994 година, две години по формирањето, излезе првиот број на „Билтен“ како печатено издание.

Првото печатено издание го носеше бројот 7 и датум од 7 јуни 1994 година. Во уводникот кон првиот печатен број, д-р Спасе Јовковски како главен и одговорен уредник на „Билтен“ напиша:

„Извршниот одбор на Комората, заради обезбедување јавност при работата и објективно и навремено информирање не само на своите членови туку и на пошироката јавност, со донесените одлуки и со работата на органите и телата на Лекарската комора на Македонија и на општинските одбори, на седницата од 23 февруари оваа година одлучи „Билтен“ на Лекарската комора на Македонија да се изготвува, уредува и печати во посовремен облик и да се издава во тираж што ќе ги задоволи потребите на членството и јавноста.

За уредувачки одбор на „Билтен“ Извршниот одбор на Комората ги именува: д-р Константина Корнети, д-р Радослав Наумовски, Олга Огњановска, д-р Милчо Пановски, д-р Момир Поленаковиќ и д-р Сашо Сајковски, а за главен уредник д-р Спасе Јовковски“.

Поради проблемот со финансиските средства билтенот излегуваше по потреба, најмалку два до три пати во годината. И покрај хендикепот „Билтен“ да излегува нередовно, тој успешно информираше за сите активности што се одвиваат во Комората и нејзините организации ширум државата. Тој во потполност ја извршуваше задачата што ја доби кога започна да излегува.

Со одлука на Извршниот одбор на Лекарската комора од јануари 2001 година, гласилото на Комората „Билтен“ се преименува во Vox Medici. Некогашниот билтен прерасна во модерно списание достигнувајќи тираж и над 7.000 примероци. Страниците на списанието беа

отворени за активностите на органите и телата на Комората, но и како трибина за сите заинтересирани членови на Лекарската комора и пошироко. Модерното издание го привлече интересот на фармацевтските куќи кои најдоа убав и исплатлив простор за рекламирање на своите производи.

Vox Medici доаѓа и денес до сите лекари без разлика на тоа дали се членови на Комората. Списанието го добиваа и институциите во државата, фармацевтските компании и поединци кои имаа некаква врска со здравството и докторската професија.

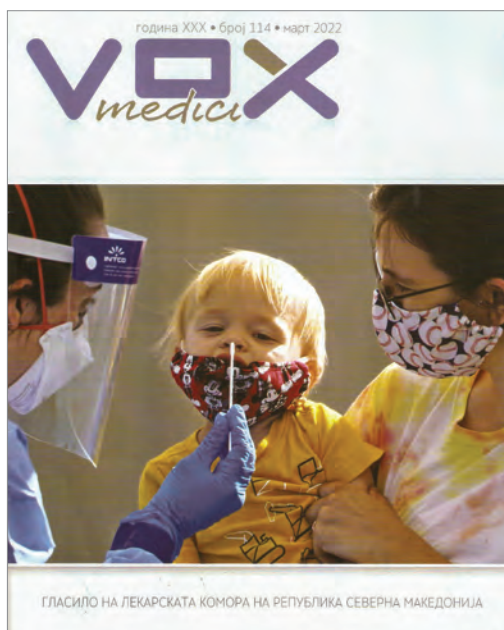
Списанието ја исполни својата обврска навремено и точно да информира за актуелните состојби во здравството и работата на органите и телата на Комората. Во него можат да се најдат и информации за настаните од процесот за континуирана медицинска едукација заради потребата за продолжување на лиценцата за работа.

Првиот печатен број на „Билтен“ од јуни 1994 година

Првиот број на Vox Medici од февруари 2001 година

Мартовското издание на Vox Medici

На страниците на списанието се претставуваат и познати и признати имиња од медицината и медицинската наука од нашата држава.

Покрај новостите од медицината списанието има посебен сепарат со трудови каде поголем број доктори ги имаат напишано своите први трудови.

Д-р Спасе Јовковски беше главен и одговорен уредник на „Билтен“ и на Vox Medici до јуни 2008 година. Од бројот 59 главен и одговорен уредник на Vox Medici беше д-р Катица Зафировска. Од 2011 година главен и одговорен уредник на Vox Medici е д-р Михаил Кочубовски. На чело на Комисијата за информативно-пропагандна и издавачка дејност и главен и одговорен уредник од 2017 година е д-р Оливер Алексовски.

На денот на Лекарската комора на Македонија на 5 јуни 2002 година започна да функционира и веб-страница на Комората.

Тогаш се сметаше дека е отворено вистинско место каде што можат да се прочитаат сите новости во Комората, да се поставуваат прашања, а во интерактивниот дел да се води дискусија и полемика за најразлични прашања, да се критикува, предлага и активно да се учествува во работата на Комората.

Веб-страницата дојде во вистинскиот момент кога гладта за информации беше неизмерна. Живеењето во глобален свет во тој момент само ја потврди тезата дека оној кој располага со информации ќе биде сигурно супериорен.

Портал на Лекарската комора на Македонија, меѓу првите во државата

<http://www.lkm.org.mk>

Со воведувањето на веб-страницата, една од првите во државата, Лекарската комора отвори широк простор и можност за активно учество во работата на Комората ако некој е заинтересиран за тоа.

Денес веб-страницата е вистински информатор за сите случувања во Комората и огласна табла за сето она што требаат или сакаат да го знаат сите заинтересирани членови на Лекарската комора.

ДОКТОРИТЕ НИЗ УМЕТНОСТА

Лекарската комора на Македонија беше позната и по една манифестација која го побудуваше интересот на целата јавност во државата. Беше престиж да се биде дел од манифестацијата, дали како учесник или набљудувач. Манифестацијата што секоја година се одржуваше на 7 Април, Светскиот ден на здравјето, се очекуваше со големо нетрпение. Секоја година, девет по ред, до 2005 година се одржуваше оваа култна манифестација што го носеше името „Докторите низ уметноста“.

Во преполните сали каде што се одржуваше оваа приредба настапуваа многу доктори како музичари, забавувачи, поети и рецитатори. На тој начин докторите го покажуваа својот талент, но и хоби пред присутните колеги и големиот број граѓани кои беа чести посетители на оваа манифестација.

На манифестацијата „Докторите низ уметноста“ покрај докторите редовно учествуваа и многу познати личности од културата и уметноста од нашата држава.

Деветтото и последно издание на „Докторите низ уметноста“

Претседателот
Киро Глигоров на
ликовната изложба на
IV манифестација
„Докторите низ умет-
носта“ во 2001 година
во Домот на АРМ
во придружба на
д-р Гордана Маја и
д-р Алексеј Дума

Паралелно со одржувањето на манифестацијата „Докторите низ уметноста“ се одржуваа и самостојни и колективна изложба на уметнички слики и фотографии на повеќе лекари кои слободното време го поминуваат пред сликарско платно или со фотоапарат.

СПОРТСКИ АКТИВНОСТИ

Во рамките на своите активности Лекарската комора на Македонија скромно започна со развивање на идејата да формира спортски клуб кој треба да опфаќа клубови од повеќе спортови. Иако со реализација на идејата не се успеа до крај, активно функционираат неколку клубови. Другото се сведува на организирање турнири, најчесто по повод 7 Април – Светскиот ден на здравјето.

На отворањето на XVI Балканското првенство на доктори во тенис што се одржа во 2003 година во Скопје

Меѓу клубовите кои беа најактивни се тенискиот клуб и скијачкиот клуб, кои долги години постојано го зголемуваат своето членство. Во рамките на тенискиот клуб секоја година се одржува државно првенство, а најдобрите лекари-тенисери патуваат секоја година на Балканското првенство во тенис за доктори.

Момент од турнирот што се одржа на 1 април 2006 година

Тенисерите на клубот кои учествуваат на Балканското првенство за доктори во тенис редовно се враќаат со признанија за освоени први, втори или трети места.

Треба да се спомене дека поединци од тенискиот клуб освојуваа и шампионски титули. Лекарската комора на Македонија преку тенискиот клуб досега на неколку пати била домаќин на редовните Балкански првенства во тенис за доктори.

Во изминатиот период активен е и скијачкиот клуб чии членови, исто така, учествуваат на Балканското првенство на лекари-скијачи. Членовите и на овој клуб честопати се враќаат со вредни признанија и тоа во мошне квалитетна конкуренција.

Во 1966 година беше одржан првиот шаховски турнир под покровителство на Лекарската комора. Од тогаш секоја година на први април на шаховскиот турнир ги одмеруваа силите голем број доктори-шахисти. Секоја година дваесеттина доктори водат жестоки борби за секој поен и за подобро место на конечната табела на шаховскиот турнир.

Кога станува збор за спортските активности интересна иницијатива покренаа докторите вработени во Здравствениот дом Скопје. Повеќе спортски ентузијастички, од кои голем број поранешни спортисти, ја реализираа идејата по повод 7 Април, Светскиот ден на здравјето да одржуваат спортски натпревари во повеќе дисциплини. Се започна со турнир во мал фудбал во машка и женска конкуренција. Докторите и докторките од Скопје сега се натпреваруваа во поголем број дисциплини. Се одржуваат турнири во фудбал, во кошарка, натпревари во стрелаштво и во пинг-понг.

На почетокот идејата на докторите од Здравствен дом Скопје беше на 7 Април, Светскиот ден на здравјето, да одржува мала олимпијада во неколку спортови за лекарите од целата држава. Таа замисла веројатно некогаш ќе се реализира. Во моментов неколку поединци, лекари од неколку здравствени установи во другите градови од државата доаѓаат во Скопје и учествуваат во натпреварите, најчесто во поединечните спортови, како стрелаштво и пинг-понг.

Момент од женскиот турнир во фудбал во 2006 година

Од еден натпревар на турнирот за лекари-фудбалери одигран, исто така, во 2006 година

ПОГОВОР

Со сите успеси и неуспеси, со сите победи и порази, со искачувања и проблеми, Лекарската комора на Република Северна Македонија без поговор го оправда своето постоење. Лекарската комора на Република Северна Македонија стана една од најмоќните невладини асоцијации која умееше многу често и многу гласно да го искаже својот став за одредени прашања од областа на здравството и за местото и улогата на докторот како дел од здравствениот систем на државата и пошироко во општеството.

Лекарската комора често беше мета на политиката, политиканството и политичките партии поради нејзиниот голем потенцијал и капитал што го има во своите членови. Раководствата на Лекарската комора со поголем или помал успех, некогаш помалку, некогаш повеќе, успеваа да одолеат и да се отргнат од тие притисоци.

Сепак, општо земено Лекарската комора на Република Северна Македонија останала автентична, своја, свртена, пред сè, кон своите членови и задачите што стојат пред неа.

Поминаа и 30 години од возобновувањето на Лекарската комора на собирот во салата на Воената болница на 5 јуни 1992 година.

Зад нас се повеќе од 93 години од првиот собир на лекарите во Скопје.

Денес лекарите и Лекарската комора на Република Северна Македонија ја чуваат таа традиција, да имаат и да негуваат своја асоцијација која ќе обединува и ќе ги прави посилни во остварување на своите обврски како чувари на здравјето на граѓаните.

ПРИЛОГ

ОРГАНИ И ТЕЛА НА ЛЕКАРСКАТА КОМОРА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА 1929 – 1992 – 2022

..... **1929 – 1931**

ПРЕТСЕДАТЕЛ

д-р Хранислав М. Јоксимовиќ

тужител

д-р Милош Јаковљевиќ

потпретседател

д-р Анте Аничин

НОСИТЕЛ НА ОДБОРНИЦИТЕ

д-р М. Занковиќ

потпретседател

д-р Милорад Цветановиќ

ДЕЛЕГАТ НА СЕНАТОТ

д-р Мило Иличковиќ

ДИСЦИПЛИНСКИ СУД

претседател

д-р Миливоје Ранков

..... **1931 – 1935**

ПРЕТСЕДАТЕЛ

д-р Михаило-Мило Иличковиќ

секретар

д-р Милета Брановачки

потпретседател

д-р Коста Чохаќиќ

благајник

д-р Маичиќ

УПРАВЕН ОДБОР

д-р Драгутин Анастасијевиќ
д-р Милош Јаковљевиќ
д-р Пантасис
д-р Божидар Христиќ
д-р Шкориќ (Штип)
д-р Дамљановиќ (Приштина)
д-р Тимон (Битола)

ДИСЦИПЛИНСКИ СУД

претседател

д-р Милицќ

потпретседател

д-р Петровиќ

обвинител

д-р Чедо Симиќ

заменик на обвинителот

д-р Јањевиќ

НАДЗОРЕН ОДБОР

д-р Зарубица

д-р Кобалт

д-р Сарика Најдиќ-Јовановиќ

..... **1935 – 1945**

ПРЕТСЕДАТЕЛ

д-р Коста Чохаџиќ

секретар

д-р Јелисијевиќ

благајник

д-р Божидар Христиќ

УПРАВЕН ОДБОР

д-р Милутиновиќ

д-р Драгутин Анастасијевиќ

д-р Насим

д-р Каламарас

д-р Милан Лазаревиќ (Битола)

д-р Тасовиќ (Велес)

д-р Конфиниот (Лесковац)

..... **1992 – 1996**

ПРЕТСЕДАТЕЛ НА ЛКМ

д-р Алексеј Дума

ЗАМЕНИК-ПРЕТСЕДАТЕЛ

д-р Драган Филиповиќ

ИЗВРШЕН ОДБОР

д-р Васко Василевски

д-р Драгољуб Велевски

д-р Бранко Глумов

д-р Никола Зисовски

д-р Живко Попов

д-р Коста Секуловски

д-р Павел Сотировски

д-р Михаил Спасов

д-р Светозар Стојанов

д-р Јован Тодоров

НАДЗОРЕН ОДБОР

претседател

д-р Јордан Јовев

заменик-претседател

д-р Ибраим Асани

членови

д-р Мирко Анакиевски

д-р Борис Здравевски

д-р Илија Кофкаров

КОМИСИЈА ЗА СТРУЧНИ ПРАШАЊА

претседател

д-р Момир Поленаковиќ

членови

д-р Владимир Андонов

д-р Кирил Демирџиев

д-р Климе Каревски

д-р Ангел Пеев

д-р Елена Петкова

д-р Никола Серафимов

КОМИСИЈА ЗА ЕТИЧКИ И ПРАВНИ ПРАШАЊА

претседател

д-р Радослав Наумовски

членови

д-р Петар Ачковски

д-р Васко Јовковски

д-р Нинослав Ивановски

д-р Томе Дариевски

д-р Левенски Михаил

д-р Јовица Угриновски

д-р Владимир Плаевски

д-р Митре Ничевски

КОМИСИЈА ЗА ЕКОНОМСКО-СО- ЦИЈАЛНИ ПРАШАЊА

претседател

д-р Милчо Пановски

членови

д-р Живко Велковски

д-р Иван Димитровски

д-р Лазар Србиновски

д-р Ксенија Груева

СУД НА ЧЕСТА

претседател

д-р Трајко Трајков

ПРВОСТЕПЕН СУДСКИ СОВЕТ

д-р Михаил Евремов

д-р Стојче Ковачевски

д-р Петар Настев

д-р Јанаки Наумов

д-р Александар Ставридис

д-р Смилка Кофкарова

Љупчо Јовевски (правник)

Катерина Оровчанец (правник)

Верица Симовска (правник)

ВТОРОСТЕПЕН СУДСКИ СОВЕТ

д-р Бојациев Петар

д-р Владимир Борозанов

д-р Борислав Доцевски

Димитар Димишковски (правник)

бранители

д-р Владимир Бидиков
д-р Илија Васков
д-р Катица Зафировска
д-р Миле Јовановски
д-р Јован Јуруковски

д-р Душко Мартиновски
д-р Ѓорѓи Османли
д-р Михаил Пасху
д-р Крсте Страшевски
д-р Здравко Тројачанец

..... 1996 – 2000

ПРЕТСЕДАТЕЛ НА ЛКМ

д-р Алексеј Дума

ЗАМЕНИК-ПРЕТСЕДАТЕЛ

д-р Страшо Наумовски

ИЗВРШЕН ОДБОР

д-р Владо Хациев
д-р Павел Сотировски
д-р Драган Филиповиќ
д-р Ленче Пуздерлиска
д-р Венко Бакалинов
д-р Јордан Наумов
д-р Драги Гечев
д-р Миодраг Милутиновиќ
д-р Иванка Стефановска

НАДЗОРЕН ОДБОР

претседател

д-р Коста Секуловски

членови

д-р Слободан Миновски
д-р Никола Оровчанец
д-р Билјана Јанеска
д-р Раим Мехмеди

КОМИСИЈА ЗА СТРУЧНИ ПРАШАЊА претседател

д-р Катица Зафировска

членови

д-р Петар Илиевски
д-р Милчо Богоев
д-р Перко Колевски
д-р Елисавета Стикова
д-р Јордан Јовев
д-р Јусуф Војника
д-р Марика Каранфилова

КОМИСИЈА ЗА ЕТИЧКИ И ПРАВНИ ПРАШАЊА претседател

д-р Радослав Наумовски

членови

д-р Нада Кожинкова Поп-Јорданова
д-р Павел Илиевски
д-р Васко Јаковлевски
д-р Владимир Плавевски
д-р Љубинка Вета
д-р Љиљана Кртева

д-р Александар Башевски
д-р Здравко Чакар

КОМИСИЈА ЗА ЕКОНОМСКО- СОЦИЈАЛНИ ПРАШАЊА

претседател

д-р Никола Зисовски

членови

д-р Ксенија Груева-Беговиќ
д-р Живко Велковски
д-р Иван Димитров
д-р Илија Мостров

КОМИСИЈА ЗА ПРИВАТНО ЗДРАВСТВО

претседател

д-р Панче Арсов

членови

д-р Павле Павлов
д-р Елица Поповиќ
д-р Чедомир Трпевски
д-р Мухамед Камбери
д-р Андон Кочов
д-р Ванчо Огранџиски

КОМИСИЈА ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ НА НАГРАДАТА „СВ. НАУМ ОХРИДСКИ“

претседател

д-р Елеонора Веруш

членови

д-р Цвета Мартиновска
д-р Александар Јовчевски

д-р Анита Ковачки
д-р Бранко Павловски

СУД НА ЧЕСТА

претседател

д-р Трајко Трајков

ПРВОСТЕПЕН СУДСКИ СОВЕТ

Прв совет

претседател

д-р Јован Тофоски

членови

д-р Петар Настев
д-р Стојче Ковачевски
Љупчо Јовевски (правник)

Втор совет

д-р Душан Трпчевски
д-р Смиља Ковкарова
д-р Велимир Јовановски и
Верица Симевска (правник)

ВТОРОСТЕПЕН СУДСКИ СОВЕТ

претседател

д-р Трајко Трајков

членови

д-р Никола Пановски
д-р Бранислав Глумов
д-р Владимир Бидиков
Катерина Оровчанец (правник)

**ОБВИНИТЕЛ И ЗАМЕНИЦИ НА
ОБВИНИТЕЛОТ И БРАНИТЕЛИ**

обвинител

д-р Ѓорѓи Ставриќ

д-р Ѓорѓи Османли
д-р Светлана Грличкова
д-р Васко Пуздерлиски
д-р Благој Ташев

заменици на обвинителот

д-р Ставре Нолчев

д-р Горан Кондов

БИЛТЕН НА ЛКМ

главен и одговорен уредник

д-р Спасе Јовковски

бранители

д-р Петар Бојаџиевски

д-р Милан Јовановски

д-р Јован Јуруковски

д-р Михаил Пасху

д-р Крсте Страшевски

д-р Здравко Тројачанец

уредувачки одбор

д-р Делка Стојанова

д-р Радослав Наумовски-д-р Катица

Зафировска

д-р Никола Зисовски

д-р Филип Дума

д-р Фиданка Трифуновска

..... **2000 – 2004**

ПРЕТСЕДАТЕЛ НА ЛКМ

д-р Алексеј Дума

д-р Миодраг Милутиновиќ

д-р Раде Филиповски

д-р Дончо Китевски

д-р Мира Костојчиновска

д-р Никола Силјановски

д-р Магдалена Наумоска-Жантева

потпретседатели

д-р Миодраг Милутиновиќ

д-р Магдалена Наумоска-Жантева

ПРЕТСЕДАВАЧ СО СОБРАНИЕТО

д-р Страшо Наумовски

КОМИСИЈА ЗА

СТРУЧНИ ПРАШАЊА

претседател

д-р Катица Зафировска

ИЗВРШЕН ОДБОР

д-р Светлана Николова-Нешовска

д-р Јордан Наумов

д-р Божин Ичев

д-р Боро Поповски

членови

д-р Елисавета Стикова

д-р Марика Каранфиловска

д-р Александар Стојановиќ

д-р Никола Јованов
д-р Златко Арнаудов
д-р Весела Малевска-Ивановска

КОМИСИЈА ЗА ЕТИЧКИ И ПРАВНИ ПРАШАЊА

претседател

д-р Радослав Наумовски

членови

д-р Здравко Чакар
д-р Мира Кочова
д-р Александар Башески
д-р Лидија Стоичковска
д-р Дејан Ставриќ
д-р Владимир Борозанов
д-р Лулзим Мела
д-р Томислав Петровски

КОМИСИЈА ЗА ЕКОНОМСКО- СОЦИЈАЛНИ ПРАШАЊА

претседател

д-р Милчо Демерџиев

членови

д-р Илија Мостров
д-р Фиданка Трифуновска
д-р Ленче Пуздерлиска
Јордан Минов

КОМИСИЈА ЗА ПРИВАТНО ЗДРАВСТВО

претседател

д-р Ванчо Органџиски

членови

д-р Љубомир Стефановски
д-р Бране Трпевски
д-р Агрон Рамадани
д-р Беќир Адеми
д-р Ристе Ристевски

КОМИСИЈА ЗА СЛЕДЕЊЕ НА ПРОМЕНИТЕ ВО ЗДРАВСТВЕНИОТ СИСТЕМ

претседател

д-р Панче Арсов

членови

д-р Илија Глигоров
д-р Роза Мартиновска
д-р Филип Дума
д-р Билјана Миљовска-Манушева

КОМИСИЈА ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ НА НАГРАДАТА

„Св. НАУМ ОХРИДСКИ“

претседател

д-р Тихомир Матовски

членови

д-р Илија Нечовски
д-р Соња Давчева
д-р Ѓорѓи Куга
д-р Љубинка Вета

БИЛТЕН НА ЛКМ

главен и одговорен уредник

д-р Спасе Јовковски

уредувачки одбор

д-р Билјана Јанеска
д-р Соња Илчевска
д-р Анастасика Поповска
д-р Делка Стојанова
д-р Радослав Наумовски
д-р Катица Зафировска

НАДЗОРЕН ОДБОР

претседател

д-р Владо Хациев

членови

д-р Раим Мехмеди
д-р Коста Секуловски
д-р Роза Наумовска
д-р Мане Грличков

СУД НА ЧЕСТА

претседател

д-р Васко Јовковски

судии-доктори

д-р Душан Трпчевски
д-р Стефка Богдановска
д-р Стојче Ковачевски
д-р Чедомир Димитровски

д-р Душан Данев
д-р Никола Зисовски

судии-правници

Катерина Оровчанец
Весна Калковска
Јани Нича

обвинител

д-р Самоил Садикарио

заменици-обвинители

д-р Агим Рамадани
Момчило Николовски

бранители

д-р Снежана Влашки-Јехиќ
д-р Јордан Чаловски
д-р Славејко Сапунов
д-р Никола Баџаков
д-р Љупчо Николовски
д-р Петар Илиевски
д-р Јован Тофоски
д-р Перко Колевски
д-р Стојмир Петров
д-р Милчо Пановски

..... **2004 – 2008**

ПРЕТСЕДАТЕЛ

д-р Алексеј Дума

потпретседатели

д-р Миодраг Милутиновиќ
д-р Салих Керими

ПРЕТСЕДАВАЧ СО СОБРАНИЕТО

д-р Страшо Наумовски

ИЗВРШЕН ОДБОР

д-р Љуљзим Мела
д-р Славица Стојановска

д-р Дијана Шишкова-Гајдациска
д-р Радица Маџовска
д-р Софијанка Гламочанин
д-р Миодраг Милутиновиќ
д-р Гоце Поповски
д-р Зоран Котевски
д-р Салих Керими
д-р Стојан Давитковски

НАДЗОРЕН ОДБОР

претседател

д-р Марјан Стоевски

членови

д-р Божин Кочев
д-р Роза Наумовска
д-р Мане Грличков
д-р Раим Мехмеди

КОМИСИЈА ЗА СТРУЧНИ ПРАШАЊА

претседател

д-р Љубица Ѓеоргијевска-Исмаил

членови

д-р Александар Стојановиќ
д-р Севим Салиу
д-р Никола Јанкуловски
д-р Еленчо Ридов
д-р Весела Малевска-Ивановска
д-р Марика Каранфиловска

КОМИСИЈА ЗА ЕТИЧКИ И ПРАВНИ ПРАШАЊА

претседател

д-р Мирјана Кочова

членови

д-р Ристо Тренчев
д-р Славејко Сапунов
д-р Александар Блажевски
д-р Елеонора Веруш
д-р Владимир Борозанов
д-р Мирко Крстевски
д-р Аргетим Фида
д-р Здравко Чакар

КОМИСИЈА ЗА ЕКОНОМСКО-СОЦИЈАЛНИ ПРАШАЊА

претседател

д-р Милчо Демерџиев

членови

д-р Горан Видоевски
д-р Коста Тренчев
д-р Јордан Минов
д-р Илија Мостров

КОМИСИЈА ЗА ПРИВАТНО ЗДРАВСТВО

претседател

д-р Стоје Стојмановски

членови

д-р Седат Љумани
д-р Стојан Маролов
д-р Лидија Чолакова
д-р Стевка Груевска
д-р Агнеса Караколева
д-р Натали Божинкочева-Муратагиќ

**КОМИСИЈА ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ
НА НАГРАДАТА**

„Св. НАУМ ОХРИДСКИ“

претседател

д-р Светлана Нешовска

членови

д-р Бранислав Геровски

д-р Радмила Ристовска

д-р Николица Цекиќ

д-р Беќим Тетеши

СУД НА ЧЕСТА

претседател

д-р Тихомир Матевски

судии-доктори

д-р Билјана Јанеска

д-р Стефка Богдановска

д-р Чедомир Димитровски

д-р Мира Костојчиновска

д-р Никола Силјановски

д-р Милчо Богоев

ОБВИНИТЕЛИ И

ЗАМЕНИЦИ-ОБВИНИТЕЛИ

обвинител

д-р Агим Рамадани

заменици на обвинителот

д-р Јордан Чаловски

д-р Васко Јовковски

бранители

д-р Снежана Влашки-Јекиќ

д-р Драган Даниловски

д-р Петар Милошевски

д-р Никола Бацаков

д-р Љупчо Николовски

д-р Петар Илиевски

д-р Јован Тофоски

д-р Перко Колевски

д-р Боро Поповски

д-р Милчо Пановски

VOX MEDICI

главен и одговорен уредник

д-р Спасе Јовковски

уредувачки одбор

д-р Билјана Јанеска

д-р Љубица Геогиевски-Исмаил

д-р Анастасика Поповска

д-р Мирјана Кочова

д-р Катица Зафировска

д-р Делка Стојановска

д-р Дукадин Османи

..... **2008 – 2012**

ПРЕТСЕДАТЕЛ

д-р Владимир Борозанов

потпретседатели

д-р Стоје Стојмановски

д-р Идриз Орана

ПРЕТСЕДАВАЧ СО СОБРАНИЕТО

д-р Живко Даскаловски

ИЗВРШЕН ОДБОР

д-р Никола Пановски
д-р Роза Наумовска
д-р Душан Јовановски
д-р Влатко Миташев
д-р Сашо Стојчев
д-р Фатмир Џафери
д-р Љупчо Пемовски
д-р Билјана Петковска-Огњанова

НАДЗОРЕН ОДБОР

претседател

д-р Никола Панчевски

членови

д-р Љубе Глигоровски
д-р Елизабета Јовановска
д-р Маја Димитровска-Тодорова
д-р Едип Шеји

КОМИСИЈА ЗА ЕТИЧКИ И ПРАВНИ ПРАШАЊА

претседател

д-р Мирјана Кочова

членови

д-р Неџат Асани
д-р Антони Делиниколов
д-р Сашо Јовев
д-р Мерита Исмаили-Марку
д-р Радослав Наковски
д-р Раим Тачи
д-р Ристо Тренчев
д-р Наумче Трпеновски

КОМИСИЈА ЗА СТРУЧНИ ПРАШАЊА

претседател

д-р Љубица Георгиевска-Исмаил

членови

д-р Јованка Караџинска-Бислимовска
д-р Софијанка Гламочанин
д-р Агим Зекири
д-р Мухамед Камбери
д-р Слободан Ристевски
д-р Лиљана Спасевска

КОМИСИЈА ЗА ЕКОНОМСКО СОЦИЈАЛНИ ПРАШАЊА

претседател

д-р Елеонора Веруш

членови

д-р Глигор Димитров
д-р Фатмир Рушани
д-р Ангел Саздов
д-р Благој Танев

КОМИСИЈА ЗА СЛЕДЕЊЕ НА ПРОМЕНИТЕ ВО ЗДРАВСТВОТО

претседател

д-р Љулзим Мела

членови

д-р Мартин Ивановски
д-р Ацо Николов
д-р Радмила Ончева
д-р Љупчо Стојковски

КОМИСИЈА ЗА ПРИВАТНО ЗДРАВСТВО

претседател

д-р Ванчо Апостолски

членови

д-р Скендер Бајрами
д-р Ирина Бухова
д-р Игор Дабески
д-р Мухарем Салиу
д-р Влатко Симоновски
д-р Владимир Јовановски

КОМИСИЈА ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ НА НАГРАДАТА

„СВ. НАУМ ОХРИДСКИ“

претседател

д-р Илија Цонов

членови

д-р Лидија А. Панчевска
д-р Ѓорги Петков
д-р Бекин Татешки
д-р Вангел Трајчулевски

СУД НА ЧЕСТА

претседател

д-р Неџбедин Каримани

првостепен судски совет

д-р Мира Костојчиновска
д-р Ирфан Ахмети
судија Катерина Оровчанец
д-р Викторија Вујовиќ
д-р Билјана Јаневска
д-р Исмаил Бајрами
судија Весна Калковска

второстепен судски совет

д-р Наталија Божинкочева-Муратагиќ
д-р Мери Џарлиева
д-р Изеир Биљали
судија Јани Нича

ОБВИНИТЕЛИ И ЗАМЕНИЦИ НА ОБВИНИТЕЛОТ

обвинител

д-р Бурак Шабани

заменици на обвинителот

д-р Јордан Чаловски
д-р Сашко Банев

бранители

д-р Јосиф Наумовски
д-р Никола Баџаков
д-р Зоран Караџов
д-р Драган Даниловски
д-р Перко Колевски
д-р Александар Шиколе
д-р Беќим Поцеста
д-р Владо Поповски
д-р Никола Јанкуловски
д-р Даниела Миладиновска
д-р Фљора Доко-Љумани
д-р Али Далипи

VOX MEDICI

главен и одговорен уредник

д-р Катица Зафировска

уредувачки одбор

д-р Софија Галбова-Вчкова
д-р Мерима Зафировска

д-р Оливер Зафировски
д-р Нинослав Ивановски
д-р Спасе Јовковски
д-р Шенаси Јусуфи
д-р Горан Младеновски
д-р Владимир Плавевски
д-р Арбен Таравари
д-р Мирјана Шошолчева

**ЕТИЧКИ КОМИТЕТ
ЗА ПРАВТА НА
ПАЦИЕНТИТЕ**
претседател
д-р Здравко Чакар

..... **2012 – 2017**

ПРЕТСЕДАТЕЛ

д-р Кочо Чакалароски

потпретседатели

д-р Џабир Бајрами
д-р Ленче Неловска

ПРЕТСЕДАВАЧ СО СОБРАНИЕТО

д-р Влатко Миташев

ИЗВРШЕН ОДБОР

д-р Игор Николов
д-р Биљана Петковска-Огњанова
д-р Ѓорги Петков
д-р Маријан Шокаровски
д-р Боро Илиевски
д-р Идриз Орана
д-р Илберт Адеми
д-р Игор Дабеvски
д-р Лилија Чолакова-Дервишова
д-р Мухамед Асани

НАДЗОРЕН ОДБОР

претседател

д-р Љупчо Стојковски

членови

д-р Мухарем Салиу
д-р Натали Божинкочева-Муратагиќ
д-р Ристо Дуковски
д-р Бурак Шабани

**КОМИСИЈА ЗА ЕТИЧКИ
И ПРАВНИ ПРАШАЊА**

претседател

д-р Лилјана Спасевска

членови

д-р Арбен Таравари
д-р Љупчо Арсовски
д-р Верка Танчиќ-Аврамчевска
д-р Атила Реџеџи
д-р Билјана Илиевска-Попоска
д-р Агел Спасов
д-р Томислав Цуцуловски
д-р Сенавер Селими

**КОМИСИЈА ЗА СТРУЧНО-
МЕДИЦИНСКИ ПРАШАЊА**

претседател

д-р Петар Атанасовски

ЧЛЕНОВИ

д-р Звонко Миленковиќ
д-р Мики Мирчев
д-р Љупчо Бојациев
д-р Моника Лазаревска
д-р Гази Мустафа
д-р Мендух Јегени

**КОМИСИЈА ЗА ЕКОНОМСКО
СОЦИЈАЛНИ ПРАШАЊА**

претседател

д-р Иљбер Бесими

ЧЛЕНОВИ

д-р Горан Беговиќ
д-р Павлина Герасимова-Тиквешанска
д-р Едип Шаји
д-р Игор Тодосиев

**КОМИСИЈА ЗА
СЛЕДЕЊЕ НА ПРОМЕНИТЕ
ВО ЗДРАВСТВОТО**

претседател

д-р Беким Исмаили

ЧЛЕНОВИ

д-р Калина Гривчева-Старделова
д-р Ванчо Апостолски
д-р Вулнет Бектеши
д-р Даниел Поповски

**КОМИСИЈА ЗА
ПРИВАТНО ЗДРАВСТВО**

претседател

д-р Милорад Ристевски

ЧЛЕНОВИ

д-р Маја Тодоровска-Демирова
д-р Беќир Адеми
д-р Билјана Петреска-Зовиќ
д-р Јован Тодоровски
д-р Мевлудин Куч
д-р Исмаил Бајрами

**КОМИСИЈА ЗА
ДОДЕЛУВАЊЕ НА НАГРАДАТА
„СВ. НАУМ ОХРИДСКИ“**

претседател

д-р Ацо Николов

ЧЛЕНОВИ

д-р Соња Мардодиева-Георгиевска
д-р Магбуле Елези
д-р Лилјана Атанасовска
д-р Верица Попоска

СУД НА ЧЕСТА

претседател

д-р Златко Јаќоски

ПРВОСТЕПЕН СУДСКИ СОВЕТ

прв совет

д-р Баки Алили
д-р Јованка Точко
д-р Милка Симовска
судија Јани Нича

втор совет

д-р Оливера Давчева
д-р Драган Клопчевски
д-р Асим Муса
судија Неџат Елези

трет совет

д-р Горан Павловски
д-р Нагип Руфати
д-р Дејан Младеновски
судија Валентина Коневска

второстепен судски совет

д-р Љутви Зулбеари
д-р Ирина Богданова
д-р Славица Петровска
д-р Маја Попоска
судија Цветанја Перик

ОБВИНИТЕЛИ И ЗАМЕНИЦИ НА ОБВИНИТЕЛОТ

обвинител

д-р Цевдет Укали

заменици на обвинителот

д-р Ристо Симеонов
д-р Огнен Костовски

бранители

д-р Билјана Бојациева-Стојановска
д-р Артан Дика
д-р Тонкица Петровска
д-р Благојчо Митев
д-р Фатмир Џафери
д-р Томе Солевски
д-р Аљи Далипи
д-р Вангел Трајчулески
д-р Зоран Трајковски
д-р Снежана Бисинова
д-р Влатко Симоновски

VOX MEDICI

главен и одговорен уредник

д-р Михаил Кочубовски

заменик-уредник

д-р Огнен Ивановски

заменик-уредник

д-р Азис Положани

уредувачки одбор

д-р Антони Делиниколов
д-р Реџеп Сељмани
д-р Елица Станишљевиќ
д-р Нинослав Ивановски
д-р Македонка Поповска-Спасеска
д-р Атип Рамадани
д-р Зоран Спиоровски
д-р Катерина Дамевска
д-р Шабан Мемети
д-р Добрила Андоновска
д-р Ели Карчева-Сарајлија
д-р Беким Поцеста
д-р Татјана Баевска
д-р Билјана Евтимовска

ЕТИЧКИ КОМИТЕТ ЗА ПРАВАТА НА ПАЦИЕНТИТЕ

претседател

д-р Исмаилаки Клења

членови

д-р Здравко Чакар
д-р Оливер Станковд-р Јакуп Јакупи
д-р Бетим Даути
д-р Гордана Донева

д-р Глигор Ложанковски
д-р Менка Лазареска
д-р Соња Михаилоска
д-р Мерита Марку
д-р Николина Гроздановска
д-р Добрила Андоновска
д-р Јагода Шахпаска

д-р Ѓорѓи Јота
д-р Гафур Полиси
д-р Игор Стоковски
д-р Павлина Џекова
д-р Антонио Георгиев
д-р Садри Зеќири

..... **2017 – 2022**

ПРЕТСЕДАТЕЛ

д-р Калина Гривчева-Старделова

д-р Арѓент Муча

д-р Дениел Поповски

ЗАМЕНИК-ПРЕТСЕДАТЕЛ

д-р Илбер Бесими

НАДЗОРЕН ОДБОР

д-р Лидија Икономовска

д-р Ѓорѓи Јота

д-р Љупчо Костески

д-р Ѓулша Ејуб

д-р Снежана Захаријева

потпретседатели

д-р Игор Дабески

(примарна здравствена заштита)

д-р Иљир Шурлани

(специјалистичко-консултативна

здравствена заштита) и

д-р Никола Граматниковски

(терциерно здравство)

СУД НА ЧЕСТА

претседател

д-р Зорица Манчевска-Трајчулеска

ПРЕТСЕДАВАЧ НА СОБРАНИЕТО

д-р Џабир Бајрами

ЧЛЕНОВИ

д-р Рубенс Јовановиќ

д-р Беким Татеша

д-р Верица Поповска

д-р Бурак Шабани

д-р Милена Стефановиќ

д-р Бедри Веби

д-р Ристо Чоланчески

д-р Лазо Новески

д-р Арбен Аголи

д-р Блерим Чупи

д-р Агим Јакупи

ИЗВРШЕН ОДБОР

д-р Мевлудин Куч

д-р Илберт Адеми

д-р Мухамед Асани

д-р Душко Темелков

д-р Тодор Кичуков

д-р Алберт Леша

д-р Гордана Божиновска-Беака

д-р Златко Јаќовски
д-р Снежана Георгиевска
д-р Бесник Зекири

судија

Иван Цолев

обвинител

д-р Фадиљ Малики

заменици на обвинителот

д-р Вулнет Бектеши
д-р Владимир Андреевски

бранители

д-р Светлана Трифуновска
д-р Вања Трајковска
д-р Биљана Андоновска
д-р Љуљзана Хоџа
д-р Арбен Реџеџи
д-р Зорица Јовановска
д-р Нади Рустеми
д-р Македонка Глигорова
д-р Радица Маџоска
д-р Аднан Џабири

КОМИСИЈА ЗА СТРУЧНИ ПРАШАЊА

претседател

д-р Беќим Исмаили

членови

д-р Елизабета Стојовска-Јовановска
д-р Иринка Сотирова-Бухова
д-р Снежана Марковиќ-Темелкова
д-р Оливер Каранфилски

КОМИСИЈА ЗА ЕТИЧКИ И ПРАВНИ ПРАШАЊА

претседател

д-р Весна Герасимовска

членови

д-р Газменд Амзаи
д-р Едип Шеји
д-р Сенавер Селими
д-р Ѓоре Дервишов
д-р Александар Мишев
д-р Љупчо Арсовски

КОМИСИЈА ЗА ЕКОНОМСКО-СОЦИЈАЛНИ ПРАШАЊА

претседател

д-р Јакуп Јакупи

членови

д-р Бети Тодоровска
д-р Љупчо Николов
д-р Јован Тодоровски
д-р Томислав Цуцулоски

КОМИСИЈА ЗА ПРИВАТНО ЗДРАВСТВО

претседател

д-р Мухарем Салиу

членови

д-р Гафур Полиси
д-р Марина Поп-Лазарова
д-р Џингис Јашар
д-р Сашко Николовски

**КОМИСИЈА ЗА СЛЕДЕЊЕ
НА ПРОМЕНИТЕ ВО
ЗДРАВСТВЕНИОТ СИСТЕМ
претседател**

д-р Љубомир Стефановски

членови

д-р Магбуле Елези
д-р Ирена Ефтимовска-Рогаш
д-р Билјана Калчовска-Ивановска
д-р Беким Поцеста

**КОМИСИЈА ЗА
ДОДЕЛУВАЊЕ НА НАГРАДАТА
„Св. НАУМ ОХРИДСКИ“
претседател**

д-р Даница Монеvsка-Поповиќ

членови

д-р Лаура Златку
д-р Ферит Муча
д-р Јованка Алексова
д-р Златко Лазаревски

**КОМИСИЈА ЗА ИНФОРМАТИВНО
-ПРОПАГАНДНА И
ИЗДАВАЧКА ДЕЈНОСТ
главен и одговорен уредник**

д-р Оливер Алексовски

членови

д-р Ирфан Ахмети
д-р Атила Реџеџи
д-р Владимир Аврамовски
д-р Александар Димовски

**КОМИСИЈА ЗА РУРАЛЕН РАЗВОЈ
претседател**

д-р Соња Мавродиева-Георгиевска

членови

д-р Газмед Хаљити
д-р Емануела Белулоска
д-р Марија Цинџиева
д-р Дамир Тепи

**КОМИСИЈА ЗА
СТРУЧЕН НАДЗОР
претседател**

д-р Илир Хасани
д-р Нагип Руфати
д-р Ѓорѓи Дерибан
д-р Панче Арсов
д-р Билјана Ширгоска

**КОМИСИЈА ЗА
СПОРТСКИ АКТИВНОСТИ
претседател**

д-р Пјати Асани

членови

д-р Марио Јованоски
д-р Миралем Јукиќ
д-р Елена Цветиновска
д-р Билјана Додева

**КОМИСИЈА ЗА УПРАВУВАЊЕ СО
ФОНДОТ ЗА ЗАЕМНА ПОМОШ**

д-р Фатмир Меџити
д-р Никола Ќулавковски
д-р Соња Михаиловска

ЛИТЕРАТУРА

1. Југословенски лексикографски завод: Енциклопедија, Загреб, 1969 година.
2. Станојевиќ В.: „Историја медицине“, Белград- Загреб, 1953 година
3. Хаџи Васиљевиќ. Ј.: Скопље и негова околина, Белград, 1930 година
4. Хрватска лекарска комора 1903-1995-2005, Загреб, 2005, година
5. Лекарската комора за Србија, Војводина и Срем, Белград: „Гласник“, Белград, 1925 година
6. „Политика“, Белград, 1904-1944
7. „Време“, Белград, 1921-1941
8. Општина на Град Скопје: „Скопски гласник“, Скопје, 1929 година
9. Е. Јосимовска, „Vox medicī“, Скопје, 2007 година
10. А.Мартиновиќ, „Преглед здравствене делатности у Бару“, Бар, 2018 година
11. „Вардар“, Скопје
12. Зборник „Зборник 30 години МЛД“, Скопје 1977 година
13. „Службен весник на Народна Република Македонија“, Скопје, 1946 година
14. „Нова Македонија“, Скопје, 1992 година
15. Македонско лекарско друштво: „60 Години македонско лекарско друштво“, Скопје, 2008 година
16. Лекарска комора на Македонија: „Билтен“, Скопје, 1992-2000 година
17. Лекарска комора на Македонија: „Vox medicī“, Скопје, 1992-2000 година

СОДРЖИНА

Предговор	7
Јубилеј	9

ИСТОРИСКИ ПРЕГЛЕД

Здружување во комори	13
По првата светска војна	16

1929 – 1945

Комора на Вардарска бановина во Кралството Југославија	23
Првиот претседател на докторската асоцијација	29
Сојуз на лекарски комори	36
Престанок на работата на Лекарската комора на Вардарска бановина	39

1992 – 2022

Возобновување на Лекарска комора на Македонија	43
Второ изборно собрание (возобновена ЛКМ)	55
Трето изборно собрание	60
Четврто изборно собрание	65
Петто изборно собрание	67
Шесто изборно собрание	70
Седмо изборно собрание	73
Време на организирање и стекнување доверба	77

Стручна служба на комората	80
Лиценцирањето како прво јавно овластување	82
Меѓународна соработка	85
Највисоката докторска награда „Св. Наум Охридски“	90
Награда за најдобрите студенти „Прим. д-р Димитар Ивановски“	93
Издавачка дејност	94
Докторите низ уметноста	97
Спортски активности	99
Поговор	103

Прилог

Органи и тела на Лекарската комора на Република Северна Македонија 1929 – 1992 – 2022	107
Литература	127

